

Pol ndê bapia ñamata-nga têtj lau Korin-nga Yom whê bapia dindéc sa-nga

Pol in ñgac ñamata-nga bu hoc ñawaê ñayham asê têtj lau yêc malac Korin, ma in kôm gwelenj mbo malac dau ñasawa hic baliñ ma kêdôhôn lau nanj sic hu sêkêñ whiñ Yisu (Apo 19:1-17).

Tiñambu Pol mbo whiñ ñac dom, ma ñgô ñawaê pi ñawapac daêsam nanj hóc asê lau sêkêñ whiñ-nga, ma ñac sêto bapia têtj in ma sêndac in bu whê yom ñatô sa. Tu dinañ-nga dec in to bapia dindéc têtj ñac, têtj têtj in dau mbo malac Epesas. Ñawapac ñatô nanj in to yom pi, nanj lau sêsa lêtj mockain-nga, sêwhê dandi kôc-kôc, señ Mwasin Dabuñ ña lêtj so, sêkôc gauc so pi yom datisa akêñ lau batê-nga, ma sêñyalê yom pi Ñalau Dabuñ ndê mwasin ñapep dom. Ma ñac sêtoc mwasin sêsôm yom awha wakuc-nga sa hóc gêlêc mwasin honj.

Pol to yom dindéc têtj lau Korin-nga, tigenj yom daêsam hêganônj lau sêkêñ whiñ-nga honj, ma gitôm bu puc yac dôñ bu datimêtê dauñ ñapep ma dasap mêtê ñayham dôñ.

Pol ndê yom ñamata-nga

¹ Aô Pol, nanj Anötö kêgalêm aô sa kêkuc in ndê atac whiñ dec gati Yisu Kilisi ndê †aposel. Alu yac neñ asidôwa Sostene ato bapia dindéc ² têtj Anötö ndê gôlôwac dabuñ yêc malac Korin. Alu ato têtj mac lau honj nanj ati lau dabuñ, ñahu bu Anötö piñ

mac dôḡ am damiḡ Yisu Kilisi. Aêc, Anötö kêgalêm mac sa bu ati iḡ ndê lau dabuḡ, awhiḡ lau akêḡ gamêḡ hoḡ, naḡ sêtoc yac neḡ Pômdau Yisu Kilisi ndê ḡaê sa. Yisu tigeḡ ti yac neḡ Pômdau, ma ḡac si Pômdau bocdinaḡ. ³ Mwasinḡ ti yom malô têḡ mac, akêḡ Damaḡ Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi.

Pol gêm danḡe Anötö tu iḡ ndê mwasinḡ-ḡga

⁴ Tôm bêc hoḡ aö gam danḡe aneḡ Anötö, tu mwasinḡ naḡ iḡ kêḡ têḡ mac tu mac nem akêḡ whiḡ Yisu Kilisi-ḡga. ⁵ Yomandô. Tu mac ati Kilisi ndê lau-ḡga, dec Anötö ndê mwasinḡ kêsalê mac ahuc, ma gêm mac sa bu aḡyalê Anötö ndê yom ma asôm yom dau asê. ⁶ Ma ḡalêḡ dinaḡ Anötö ndê mwasinḡ puḡ ḡawaê naḡ yac ahoc asê pi Kilisi, naḡ ḡahu sip ḡalôm gi, naḡ dôḡ yêc mac nem ḡalôm. ⁷ Tu dinaḡ-ḡga têḡ têm dindec naḡ mac hoḡ ambo ti tamkwê ḡandô bu alic bêc naḡ Anötö oc hoc yac neḡ Pômdau Yisu Kilisi asê, naḡ mac apônda ḡalau Dabuḡ ndê mwasinḡ danḡ dom. ⁸ Ma Anötö oc puc mac dôḡ bu alhac ḡaḡga e bêc naḡ yac neḡ Pômdau Yisu Kilisi mbu meḡ, dec mac oc alhac iḡ aḡgô-ḡga ti nem yom me giso mbasi. ⁹ Anötö naḡ kêgalêm mac sa bu piḡ mac dôḡ anem damiḡ iḡ ndê Atu Yisu Kilisi, yac neḡ Pômdau, naḡ gic bata bu yob mac ḡalêḡ dinaḡ. Ma yom hoḡ naḡ iḡ gic bata têḡ yac, naḡ oc kôm ḡandô sa.

Yham dom bu Kilisi ndê lau sêwhê dau kôc

¹⁰ O asidôwai. Yac neḡ Pômdau Yisu Kilisi kêkiḡ aö bu wanem gwelenḡ ḡawaê ḡayham-ḡga wanem iḡ aḡgô, ma tu dinaḡ-ḡga dec aö bu w anem la mac bocdec bu. Ahu nem mêtê awhê daôm kôc-kôc-ḡga siḡ! Apiḡ daôm dôḡ ma ambo ti ḡalôm tigeḡ bu mac

nem yom ti gauc dan so dau dom. ¹¹ O asidôwai. Aö gasôm yom dinan nahu bu Klowe ndê lau natô sêkên puc aö bu mac nem lau natô sêsen dandi e sêwhê dandi kôc-kôc. ¹² Aö gangô bu mac nem lau natô sêsôm bu sênkuc aö Pol, ma natô sêsôm bu sênkuc Apolos, ma natô sênkuc Pita, ma natô sêsôm bu sênkuc Kilisi. ¹³ Oyaê! Mac gauc gêm sake? Kilisi whê dau kôc, a? Lau sic aö Pol lec ndu pi a gicso dau bu nem mac sa, a? Mac alin busangu tu aö neñ njaê-nga, a? ¹⁴ Aö gam danje Anötö bu aö kaku mac nem lau daêsam dom. Aö kaku Krispas lu Gaius. ¹⁵ Tu dinan-nga dec oc tôm dom bu njamalac dan sôm bu mac alin busangu tu aneñ njaê-nga. ¹⁶ Yomandô aö kaku lau nan sêmbo Stepanas ndê andu sêwhin, magoc nac lau dinan en. Aö bu wan ku mac nem lau natô whin, dec kalhin sin su. ¹⁷ Kilisi kêkin aö bu wan ku lau dom, magoc in kêkin aö bu wanem mêtê. Ma nawaê nan gahoc asê pi Kilisi ndê mbac ndu pi a gicso dau, nan yom ti nyclai atu. Bocdinan aö tan kwê gauc atu-tu nom-nga bu nem aö sa tu wanem mêtê-nga dom. Mba! Aö gatec bu wakôm a gicso dau ndê nyclai ti gên nambwa.

Kilisi tôc Anötö ndê nyclai ti gauc atu asê

¹⁸ Aö gasôm yom dinan, nahu bu nawaê pi Yisu ndê mbac ndu pi a gicso dau, tôc Anötö ndê nyclai asê têt yac lau nan in bu nem yac si. Magoc lau nan sic waê bu sênin ga, nan sêngô yom pi a gicso dau gitôm yom gauc mbasi-nga. ¹⁹ Bu sêto Anötö ndê yom dan yêc bocdec bu:

Lau ti gauc atu-tu nom-nga, ma nac nan gauc gêm bu sênjalê gên hon nahu, nan wasen nac si gauc su, ma watôc asê bu gên nambwa. *[Ais 29:14]*

²⁰ Bocdinañ, mac lau tiguauc ma gwalam akwa ma mac lau nom-nga nañ anjahê bu akip gêñ honñ nahu sa, mac nem gauc dau ñandô nde? Anötö tôc asê bu ñamalac si gauc atu-tu nom-nga, inñ gitôm gêñ gauc mbasi-nga. ²¹ Ma inñ tôc inñ ndê gauc atu asê bocdec bu. Inñ kôm bu lau nom-nga sêtôm dom bu sêñyalê inñ ña ñac dau si gauc. Ma inñ ndê ñawaê ñayham nañ yac ahoc asê, nañ lau nom-nga sêlic bu yom gauc mbasi-nga. Tigenñ Anötö dau gêlic ñayham bu nem lau nañ sêkêñ whinñ ñawaê dau, nañ si. ²² Lau Israel-nga takwê bu sêlic gêñ dalô. Ñac bu sêlic, dec oc sêkêñ whinñ. Ma lau Grik sêñsalê yom ti gauc atu, bu sêngô dec oc sêkêñ whinñ. ²³ Magoc yac mba mêtê hêganônñ Kilisi ti inñ ndê mbac ndu pi a gicso dau. Yom dau kêkuc gêñ nañ lau Israel-nga takwê, nañ dom, ma bocdinañ dec sêkêñ whinñ dom. Ma lau Grik sêlic gitôm yom gauc mbasi-nga. ²⁴ Magoc lau Israel ti lau Grik bocke nañ Anötö kêgalêm ñac sa sêti inñ ndê, nañ sêkôc yac mba yom pi Kilisi sa, ma sêñyalê bu inñ Anötö ndê ñaclai ti gauc ñahu. ²⁵ Bu gauc nañ Anötö kêkuc, dec kêmasañ lêtñ bu Yisu sip nom meñ ma mbac ndu pi a gicso dau, nañ lau sêlic bu lêtñ gauc mbasi-nga. Magoc Anötö ndê gauc dau hôc gêlêc ñamalac si gauc atu-tu honñ. Ma Anötö ndê lêtñ dinañ, lau sêlic bu lêtñ ñaclai mba-nga, magoc hôc gêlêc ñamalac honñ si ñaclai su.

²⁶ O asidôwai, akôc gauc pi daôm. Têñ ndoc mac anğô ñawaê ñayham tiwakuc ma atap Anötö ndê galem sa, nañ mac ambo atôm lau tiguauc me lau ti ñaclai atu, me lau tiwaê? Mba! ²⁷ Anötö tac whinñ bu êñyalinñ lau nañ lau nom-nga sêlic bu lau

gauc mbasi-nga, ma lau ŋaclai mba-nga, naŋ sa, tu bu kôm lau tiguauc ma lau tiŋaclai maya sa têtŋ bêc ŋambu-nga. ²⁸ Lau naŋ lau nom-nga sêpu ma sêlic bu lau waêm̄ba ma lau ŋambwa, naŋ Anötö kêyalin ŋac sa, tu bu êŋgwiniŋ lau naŋ sêtoc dau sa-nga. ²⁹ Tu dinaŋ-nga dec gitôm dom bu lau daŋ sêŋgiyaŋ dau sa yêc Anötö aŋgô-nga. ³⁰ Bu Anötö dau piŋ yac dôŋ tam daminŋ Yisu Kilisi, naŋ ti yac neŋ gauc ŋahu. Ma Kilisi dau ti yac neŋ ŋahu dati lau gitêtŋ ti lau dabuŋ-nga, ma inŋ ti ŋahu Anötö gêm yac si-nga. ³¹ Bocdinaŋ, aŋkuc yom naŋ sêto yêc, naŋ sôm bocdec bu:

Asa naŋ bu po dau sa, naŋ po dau sa tu Pômdau-
 nga eŋ. *[Jer*
9:24]

2

Pol gêm mêtê ŋa inŋ dau ndê gauc ti licwalô dom

¹ O asidôwai, gauc nem têtŋ ŋamata-nga naŋ aö gahôc asê mac. Têtŋ ndoc dinaŋ aö gahêgo dauŋ pi yom ŋayham-ŋayham me yom ti gauc atu-tu tu bu wawhê Anötö ndê yom sa têtŋ mac-nga dom. Mba!
² Aö gahu yom pi gêtŋ daêsam siŋ, ŋahu bu aö gauc gêm tidôŋ bu wasôm yom pi Yisu Kilisi tawasê, ma pi inŋ ndê mbac ndu pi a gicso dau. ³ Têtŋ têtŋ aö gahôc asê mac, naŋ aö gameŋ tôm ŋac ti licwalô dom. Aö gatôc dauŋ ma katitec ŋandô tu gwelenŋ naŋ Anötö kêŋ sip aö amaŋ-nga. ⁴ Ma aö gam mêtê ti gasôm yom têtŋ mac kakuc gauc atu-tu nom-nga tu wambac yom mac-nga dom. Aö gasôm aneŋ yom ma Anötö ndê Ŋalau tôc inŋ ndê ŋaclai asê bu puc aneŋ yom dôŋ. ⁵ Ŋalêŋ dinaŋ mac nem akêŋ

whiñ ñahu sip aneñ gauc me ñamalac si gauc dom, magoc sip Anötö ndê ñaclai.

Nalau tôc Anötö ndê gauc atu asê

⁶ Bocdinañ, têtñ ndoc yac bu anem mêtê, nañ tañkwê gauc atu-tu nom-ña tu puc yac mba yom dôñ-ña dom. Mba. Magoc yac bu ambo awhiñ lau nañ sêkêñ whiñ ñağa, nañ dec oc tòm bu yac asôm yom ti gauc atu-tu têtñ ñac. Magoc yom dau kêkuc lau nom-ña si gauc, me gôliñwaga têtñ dindec-ña nañ oc sêniña, nañ si gauc dom. ⁷ Mba. Yom nañ yac ahoc asê, nañ kêkuc Anötö ndê gauc, ma hêganônñ lêtñ nañ iñ kêmasañ muñ-ña andô lê, tu bu nem yac lau nañ dakêñ whiñ Yisu, nañ si, ma datap iñ ndê ñawasi sa. Lêtñ dau kêkuc iñ ndê gauc atu, nañ ñahu sip ñalôm gi, ma yêc siñ dau têtñ lau nom-ña. ⁸ Gôliñwaga têtñ dindec-ña dañ sêñyalê lêtñ dau ñahu dom. Ñac bu sêñyalê, dec oc tòm dom bu sêkic yom bu sêndic Pômdau Ñawasi Ñadau ndu pi a gicso dau. ⁹ Magoc ñac sêñyalê dom. Tòm Anötö ndê yom nañ sêto yêc muñ su, nañ whê sa bocdec bu:

Gêñ ñayham nañ Anötö kêmasañ gwanañ tu lau nañ atac whiñ iñ-ña, nañ lau dañ sêlic dom, dañ sêngô ñawaê dom, ma lau dañ sêñyalê dom. *[Ais 64:4]*

¹⁰ Tigen Anötö ndê Nalau tôc gêñ dau asê têtñ yac. Bu Nalau dau kip gêñ honñ ñahu sa, ma kêyalê gêñ honñ. Ma iñ kêyalê Anötö ndê gauc atu-tu, nañ ñahu sip ñalôm gi, nañ whiñ. ¹¹ Anğô! Asa gitôm bu êñyalê yom nañ ñamalac dañ gauc gêm yêc ndê ñalôm? Lau dañ sêñyalê dom, magoc ñamalac dau ndê ñalau kêyalê iñ ndê gauc. Ma bocdinañ lau dañ

sênyalê Anötö dau ndê gauc dom, magoc Anötö ndê Nalau tawasê kêyalê. ¹² Anötö tac whin bu yac tanjalê mwasiñ nan in kên têt yac nambwa. Tu dinañ-nga dec ñalau nan in kên têt yac, nan ñalau nom-nga dan dom, magoc in dau ndê Nalau. ¹³ Ma yac ahoc yom asê pi Anötö ndê mwasiñ dau. Magoc yac asôm yom ankcuc gauc atu-tu nan lau nom-nga sêtoc sa, nan dom. Yac asôm asê tòm Nalau Dabuñ kédôhôn yac. Yom ñandô pi gwelen nan Anötö kôm tu yac neñ gatun-nga, nan yac asôm asê têt lau nan Nalau Dabuñ mbo ñac si ñalôm, ankcuc yom ti gauc nan Nalau dau kên têt yac. ¹⁴ Magoc lau nan Anötö ndê Nalau mbo ñac si ñalôm dom, nan oc sêtôm dom bu sêkôc yom nan Nalau dau kédôhôn yac, nan sa. Nahu bu ñac sêlic gêt dau gitôm gêt gauc mbasi-nga, ma tòm dom bu sênyalê. Nalên tigen nan tòm bu sênyalê, nan Nalau Dabuñ whê ñac si gauc sa. ¹⁵ Bocdinañ yac lau nan dakôc Nalau Dabuñ sa su, nan datôm bu tañsahê ti tanjalê gêt hon nahu. Magoc lau nan sêkôc Nalau sa su dom, nan sêtôm dom bu sênyalê yac neñ nahu. ¹⁶ Gauc nem Anötö ndê yom dan, nan sêto yêc bocdec bu:

Asa kêyalê Pômdau ndê gauc, ma asa gitôm bu êndôhôn in? *[Ais 40:13]*

Lau nom-nga dan sênyalê dom, magoc yac tanjalê, nahu bu Nalau Dabuñ têt Kilisi ndê gauc asê têt yac.

3

Lau Korin-nga sêkên whin gwalec

¹ O asidôwai hac. Têt ndoc aö gambo gawhin mac, nan aö gasôm yom têt mac tòm gasôm têt

lau nom-nga nan Nalau Dabuŋ gêm gôliŋ ɲac dom. Nahu bu mac atôm balêkoc dedec tu nem lêŋ akêŋ whiŋ Kilisi-nga. ² Yom nan aö gasôm têŋ mac, nan tôm aö gakêŋ mac anôm su ɲambwa. Bu mac atôm balêkoc dedec nan sêtôm dom bu sêneŋ gêŋ ɲaŋga. Ma kwahic d ec aö galic bu mac ambo bocdinar ɲapaŋ. ³ Nahu bu tôm bêc hoŋ mac am lêmuŋ ti asen daôm ɲapaŋ. Mac asap lêŋ nom-nga dôŋ ɲapaŋ, dec tôc asê bu mac aŋkuc lêŋ ɲalôm akwa-nga, ma Nalau Dabuŋ gêm gôliŋ mac nem lêŋ dom. ⁴ Bu mac awhê daôm kôc-kôc, ma mac nem lau ɲatô sêsôm bu sêŋkuc aö Pol, ma ɲatô sêsôm bu sêŋkuc Apolos. Mac nem gauc dinar in gauc nom-nga ɲambwa.

Aposel sem gwelen sêtôm lau akiŋ ɲambwa

⁵ Aö bu wandac mac bu Apolos i ɲ asa? Ma aö Pol dec aö asa? Aŋgô su nan. Yac lau akiŋ ɲambwa, nan ahoc Pômdau ɲawaê asê, ma tu ɲawaê dinar-nga dec mac akêŋ whiŋ in. Yac akôm mba gwelen têtêtêŋ tôm in kêŋ têŋ yac. ⁶ Aö d auŋ gatôm ɲac nan sô gêŋ ɲawhê sip nom. Ma Apolos in gitôm ɲac nan kêsôwê bu sip gêŋ ɲawhê nan aö gasô. Magoc Anötö dau kôm gêŋ dau po pi meŋ. ⁷ Bocdinar atoc ɲac nan sô gêŋ, me ɲac nan kêsôwê bu, nan sa dom, bu alu ɲac akiŋ ɲambwa. Atoc Anötö sa, bu in kôm gêŋ po tiatu. ⁸ ɲamalac nan sô gêŋ ɲawhê, ma ɲamalac kêsôwê bu sip-nga, inlu lu-lu si gwelen ɲahu tigen. Ma Anötö oc kêŋ ɲaôli têŋ inlu, êŋkuc gwelen nan inlu sêkôm. ⁹ Gwelen ɲawaê ɲayham-nga nan yac akôm ambo mac ɲalôm, nan gitôm yac akôm gwelen yêc yac mba ôm têtêtêŋ dom. Mba. Bu mac hoŋ atôm Anötö ndê ôm tigen, ma yac atôm in ndê lau akiŋ nan akôm gwelen yêc ôm dau.

Gôlôwac dabuŋ sêtôm Anötö ndê andu

Ma mac atôm Anötö ndê andu naŋ iŋ bu kwê sa. ¹⁰ Tôm Anötö ndê mwasin puc aö dön dec aö gam mêtê mac. Aö gakôm gwelen dinan gitôm gwalam akwa kwê andu-ŋga, naŋ kêsuhun alhö sip nom gi. Ma lau ŋatô naŋ sem gwelen mêtê-ŋga sêŋkuc aö, naŋ sêtôm lau naŋ sic dan ti lêlôm ma akiŋkwa pi alhö naŋ aö kasuhun mun su. Mac lau asa naŋ bu akôm gwelen tu andic dabin andu dau-ŋga, naŋ ayob daôm bu akôm gwelen dau ŋapep eŋ. ¹¹ Bu Yisu Kilisi tawasê iŋ ti yac neŋ dakêŋ whin ŋahu. Kilisi dau gitôm alhö naŋ Anötö kêŋ bu lau sêkwê andu pi-ŋga, ma alhö ŋandô dan yêc dom. ¹² Lau ŋatô sêkôm gwelen ŋayham tu bu sêkwê andu sa pi alhö dau, naŋ gitôm sêkwê andu ŋa gol me silba me hoc ŋayham. Magoc lau ŋatô sêkôm gwelen bambalin, naŋ gitôm sêkwê andu ŋa gêŋ ŋambwa gitôm kwan me a babalê. ¹³ Têŋ bêc ŋambu-ŋga Anötö oc êŋsahê lau tigen-tigen si gwelen ŋa ya, ma ya oc tôc ŋac si gwelen ŋa-ŋandô asê tiawê. ¹⁴ ŋac naŋ sêkôm gwelen ŋayham, naŋ si gwelen ŋa-ŋandô oc gacgeŋ yêc. Ya oc neŋ su dom, ma ŋac oc sêtap si ŋaôli sa. ¹⁵ Magoc ŋac naŋ sêkôm gwelen bambalin, naŋ ya oc êŋsahê ŋac si gwelen ma neŋ hoŋ su niŋga. ŋac lau dau oc sêwê sa yêc yawahô, magoc ŋac si gwelen ŋandô dan oc gacgeŋ yêc dom.

Lau sêkêŋ whin-ŋga si ŋahu yêc nom dom

¹⁶ O lauhac! Mac atôm Anötö ndê lôm dabuŋ, ma Anötö ndê ŋalau mbo mac nem ŋalôm. Mac anjalê yom dinan, me mba? ¹⁷ Yomandô, mac atôm Anötö

ndê lôm, ma lôm dau in gêñ dabuñ. Tu dinañ-nga asa nañ kôm Anötö ndê andu dabuñ tisac, nañ Anötö oc kôm in tisac bocdinañ.

¹⁸⁻²⁰ Ansau daôm pi gauc nañ lau nom-nga sêlic bu gauc atu-tu, nañ dom. Bu gauc nañ lau nom-nga a sêlic bu gauc atu-tu, nañ Anötö gêlic tôm gêñ gauc mbasi-nga. Tôm yom nañ sêto yêc, nañ sôm bocdec bu:

Gauc atu-tu nañ ñamalac sêtoc dau sa pi, nañ Anötö oc nem kwi ti ñac si akô bu sêsip sêndi-nga. *[Job*

5:13]

Ma yom dan tiyham sêto yêc bocdec bu:

Pômdau kêyalê gauc nañ lau nom-nga sêtoc sa ti gauc atu-tu, ma in gêlic gitôm gêñ ñandô mbasi-nga. *[BW*

94:11]

Bocdinañ, mac nem asa nañ gauc gêm bu in ñamalac ti gauc atu-tu pi gêñ nom-nga, magoc kêyalê Anötö dom, nañ hu gauc nom-nga siñ, ma ti ñamalac gauc mbasi-nga. Ma ñalêñ dinañ dec oc tôm bu in ti ñamalac tigauc yêc Anötö añgô-nga.

²¹ Bocdinañ dec atoc daôm sa tu añkuc aö Pol, me Apolos, me ñamalac dan-nga dom! Bu gêñ ñayham hon nañ tôm bu po mac sa, nañ meñ akêñ Anötö tigeñ. ²² In kêkiñ aö Pol, lu Apolos ma Pita atôm lau akiñ, tu bu anem mac sa-nga. Ma mac nem gameñ ambo-nga ti nem têm ambo tamli-nga ma têm ambac ndu-nga, gêñ nañ kwahic dec sêmbo ti gêñ nañ oc sêhóc asê tiñambu, gêñ hon dinañ Anötö ti ñadau ma kêñ têt mac bu nem mac sa. ²³ Ma Anötö tigeñ piñ mac dôñ am damiñ Kilisi, ma Kilisi ndê ñahu yêc Anötö dau.

4

Lau aposel si gwelen ti sakinj

¹ Bocdinaŋ, alic yac atôm Kilisi ndê lau akinj ŋambwa, naŋ inj gêlic yac atôm bu akôm inj ndê gwelenj, dec kêŋ Anötö ndê yom naŋ ŋahu sip ŋalôm gi, naŋ sip yac amanj. ² Ma yac honj taŋyalê su, bu yac neŋ ŋadau bu kêŋ gwelenj sip yac amanj, naŋ dayob ŋapep dandic ŋawaê. ³⁻⁴ Bocdinaŋ inj lêŋ solop bu yac datôc gwaninj yac neŋ gwelenj ti sakinj tu bu taŋsahê bu yac akôm ŋapep me mba. Aö neŋ atac pa su pi gwelenj naŋ Anötö kêŋ sip aö amanj. Tigenj yom dinaŋ whê aö sa bu aö ŋgac akinj gitêŋ lec dom. Aö gahêgo daunj tu gauc bocke mac akôc, me lau ŋatô sêkôc, me aö daunj gakôc pi aneŋ sakinj-ŋga lec dom. Bu Pômdau tawasê ti ŋadau bu êŋsahê aö-ŋga. ⁵ Bocdinaŋ gauc nem bu aŋsahê lau pi ŋac si lêŋ ti sakinj ŋagahô dom, ahônj Pômdau ndê bêc bu mbu meŋ-ŋga. Têŋ dinaŋ gêŋ naŋ sinj dau yêc ŋasec ŋalôm, ma gauc honj naŋ yêc ŋamalac si ŋalôm, naŋ Pômdau dau oc hoc asê tiawê. Ma têŋ dinaŋ lau honj naŋ sic waê bu sêtap waê sa, naŋ oc sêtap sa akêŋ Anötö tôm ndi.

⁶ O asidôwai hac. Aö gato yom dinaŋ pi alu Apolos gitôm yom gôlinj daŋ, tu bu wawhê mac nem gauc sa-ŋga. Aö bu wandôhônj yom ŋalhô daŋ têŋ mac, naŋ sêsôm bocdec bu, “Ayob bu akôm gêŋ daŋ so Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ dom.” Mac bu aŋyalê yom dau ŋahu, dec oc tôm dom bu mac atoc ŋamalac daŋ sa hóc gêlêc daŋ su. ⁷ Am asa naŋ toc daôm sa, naŋ ŋgô. Asa sôm bu am hóc gêlêc lau ŋatô? Ma am nem gêŋ sake yêc, naŋ am tap sa yêc Anötö ndê dom? Ma am nem gauc ti

gêñ ñayham hoñ bu meñ akêñ Anötö, dec tu sake-
 nga am toc daôm sa bu am nem gêñ hoñ ñahu am
 daôm?

⁸ Bocke? Anötö ndê mwasiñ kêsâlê mac ahuc su,
 a? Mac gauc gêm bu mac atôm lau ti lêlôm Anötö
 ndê mwasiñ-nga, a? Mac atap têm ñambu-nga sa su,
 dec andöc atôm kiñ ma kwîn ma am gôliñ awhiñ
 Kilisi, magoc yac hic lec mba, a? Oyaê! Têm dau
 bu meñ sa su, dec oc ñayham kêlêc, ma bocdinañ
 dec oc tôm bu yac hoñ danem gôliñ dawhiñ daun.
 Magoc mba! ⁹ Bu yac lau aposel ambo nom atôm
 lau waêmba nañ atiñambu lau hoñ, ma atôm lau
 nañ sêkic yom bu sêndic ñac ndu. Aö gauc gêm
 bu Anötö kêgwiñiñ yac ma kêñ yac ambo bocdinañ
 atôm dôhôn bu lau hoñ ma añela sêwhiñ sêlic. ¹⁰ Tu
 Kilisi-nga dec lau nom-nga sêlic yac atôm lau gauc
 mbasi-nga. Magoc yêc Kilisi ndê lau ñalôm, mac
 apo daôm sa bu ati lau ti gauc atu-tu, a? Yac
 lau licwalô mba, magoc mac lau ti licwalô atu, a?
 Bocke dec mac lau ti waêm, magoc yac hic lec lau
 waêñ mba? ¹¹ Ñasawa baliñ su e meñ têtñ kwahic
 dec, yac ahôc ñawapac daêsam. Gêñ yô yac, bu yô
 yac, yac mba ñakwê mbasi, lau sic yac, ma yac mba
 gameñ andöc-nga mbasi. ¹² Yac aman am gwelen
 atu tu akôm kwanñ daun-nga. Lau sêpu yac, tigen
 yac am mbec ñac ô. Sêkêñ kisa yac, magoc ahôc
 ti atac pa su. ¹³ Lau sêsec yac, magoc yac asôm
 yom malô ô. Sêlic yac atôm gêñ ñapopoc nom-nga
 ñambwa. Ñawapac kainñ dinañ yac ahôc ñapañ.

¹⁴ Aö gato yom dinañ tu bu wakôm mac mayam
 daôm-nga dom. Mba. Aö galic mac tôm aneñ
 balêkoc atac whiñ-nga, ma tu dinañ-nga dec gato
 tu wakêñ puc mac-nga. ¹⁵ Yêc Kilisi ndê gôlôwac

dabuŋ ɲalôm, lau daêsam sêmbô, naŋ sêtôm bu sêndôhôn mac. Tigen tôm dom bu mac alic ɲac tôm damami. Magoc aô galic dauŋ tôm mac damam, ɲahu bu mac akêŋ whiŋ Yisu Kilisi tu ɲawaê ɲayham naŋ aô gahoc asê pi in-ɲga. ¹⁶ Tu dinaŋ-ɲga dec waŋgilí mac bu aŋkuc aneŋ lêŋ. ¹⁷ Ma bocdinaŋ dec aô bu waŋkiŋ Timoti têŋ mac loc. In sap Pômdau dôŋ ɲaŋga eŋ, ma in aneŋ balê atac whiŋ-ɲga solop. Aneŋ yom ti lêŋ hoŋ naŋ gasa tu kakuc Yisu Kilisi-ɲga, naŋ in oc whê sa bu kêŋ gauc mac. Ma in oc êndôhôn mac êŋkuc mêtê naŋ aô gam, ma yom naŋ aô dauŋ kadôhôn têŋ gôlôwac dabuŋ yêc gameŋ hoŋ.

¹⁸ Mac nem lau ɲatô sêtoc dau sa kêlêc ma sêpu aô ti aneŋ yom, ɲahu bu ɲac gauc gêm bu aô oc watêŋ mac waloc dom. ¹⁹ Tigen Pômdau bu lic ɲayham, dec ɲasawa sauŋ eŋ aô oc waloc. Ma aô oc wakip lau naŋ sêtoc dau sa, naŋ si yom ɲahu sa. Ma gêŋ dan whiŋ, naŋ oc waŋyalê ɲaclai bocke dec puc ɲac dôŋ. ²⁰ Bu lau naŋ Anötö gêm gôliŋ ɲac, naŋ sêsôm yom ɲambwa dom, magoc Anötö ndê ɲaclai puc ɲac si yom dôŋ. ²¹ Bocke? Mac atac whiŋ bu aô waloc ma wamatôc mac tôm damba naŋ hi in ndê balêkoc ɲa sô, me mac atac whiŋ bu aô waloc ma waŋkuc mêtê atac whiŋ-ɲga ti lêŋ yom malô-ɲga?

5

Yom pi ɲgac mockaiŋ-ɲga

¹ Lau daêsam sêŋgô ɲawaê pi ɲgac mockaiŋ-ɲga dan naŋ mbo mac nem gôlôwac dabuŋ ɲalôm. Yac gauc gêm bu lau sambuc sêkôm mêtê sac, magoc ɲac oc sêkôm mêtê sac sambuc gitôm ɲgac dinaŋ

kôm, nanj dom. Inj gêm awhê nanj inj damba gêm munj su. ² Bocke? Mac atoc daôm sa ma alic mêtê dau n̄ayham, a? Oc tôm bu inj ndê mêtê kôm mac nem n̄alôm n̄awapac ma mayam daôm atu, e atinj inj su yêc gôlôwac dabun̄ n̄alôm. Magoc tu sake-nga mac akôm dom? ³ Kwahic dec aô gambo ahê mac, magoc anen̄ n̄alôm sambuc yêc whinj mac. Ma aô gauc gêm l̄en̄ tamatôc ngac dau-nga gwanan̄ su, gitôm aô dauj gambo gawhin̄ mac ma yac tamatôc inj. ⁴ Tu yac nen̄ Pômdau Yisu ndê n̄aê-nga, aô wasôm t̄en̄ mac bu akac daôm sa ma amatôc giso dau. An̄yalê bu Pômdau Yisu ndê n̄aclai yêc mac, ma anen̄ n̄alôm sambuc yêc whinj mac bocdinañ. ⁵ Atinj ngac dau su yêc gôlôwac dabun̄ n̄alôm, ma akên̄ inj m̄bu sip Sadañ ndê gôlin̄ n̄apu. N̄alên̄ dinañ dec m̄boe inj oc nem dau kwi ma hu ndê mêtê n̄alôm akwa-nga sin̄. Ma bocdinañ dec t̄en̄ Pômdau ndê bêc êmatôc lau-nga, inj ndê gatu oc nin̄ga dom.

⁶ Mac atoc daôm sa yham dom. Gauc nem yist. Mac an̄yalê su bu yist n̄agec oc ên̄sôwec malô-malô yêc bolom n̄alôm e nem bolom sambuc ahuc. Ma mêtê sac gitôm bu ên̄sôwec yêc gôlôwac dabun̄ n̄alôm gitôm yist. ⁷ Tu dinañ-nga dec atinj ngac mockain̄-nga dinañ su yêc gôlôwac dabun̄ n̄alôm, bu inj ndê mêtê n̄alôm akwa-nga gitôm yist. Ma bocdinañ dec mac oc ambo atôm bolom wakuc yist mbasi-nga. Bu Kilisi, nanj sic ndu gitôm Domba †Pasowa-nga, nanj k̄egaho mac su yêc l̄en̄ n̄alôm akwa-nga, dec mac ati lau wakuc su. ⁸ Bocdinañ dec atec yist akwa nanj n̄ahu sip mêtê sac, tôm lau Israel-nga nanj sêkôc yist hon̄ su yêc n̄ac si andu t̄en̄ ndoc Pasowa-nga. Ma asa nem l̄en̄ tiwakuc, tu bu

andi atôm bolom yist mba-nga, nan nahu hêganôn lêt nawasi ma lêt yom nandô-nga.

⁹ Aô gato bapia dan têt mac mun su, ma gasôm têt mac bu andic ahê lau mockain-nga. ¹⁰ Aô gato yom dau hêganôn lau sambuc dom. Aô gato hêganôn lau nan sêmbo gôlôwac dabun nâlôm, nan sêkôm sac. Nahu bu lau sambuc si lêt mockain-nga me mêtê sênen gêt nawahô-nga me mêtê sênsau lau tu sêngaho nac si gêt-nga me lêt sênem akin gwam-nga, nan gêm nom ahuc sambuc. Ma aô bu wasôm têt mac bu andic ahê lau sambuc ti nac si lêt sac, dec oc tôm dom bu mac atap nasawa dan sa yêc nom tu ambo-nga. ¹¹ Aô gasôm têt mac bu andic ahê namalac bocke nan sam dau bu namalac kêt whin-nga, magoc kôm sac napan. Mac nem asa nan kôm mêtê mockain-nga, me gêt gêt nawahô, me gêm akin gwam, me sôm yom sac-sac, me nôm gêt e kêtin in, me kêsau lau bu êngaho nac si gêt, nan andic ahê in napep. Andöc awhin in, ma anen gêt awhin in dom.

¹²⁻¹³ Gwelen tamatôc lau nan sêmbo gôlôwac dabun nâlôm dom, nan gic waê yac dom. Anötö dau oc êmatôc nac. Magoc lau nan sêmbo gôlôwac dabun nâlôm bu sêkôm sac, dec in yac nen gwelen bu tamatôc nac. Akôm tôm yom nan sêto yêc, nan sôm bu:

Namalac bocke nan kôm sac, nan atin in su yêc
mac nem ton nâlôm. *[Diut 17:7]*

6

Lêt tamatôc nawapac-nga

¹ Tu sake-nga dec mac akêñ lau sêkêñ whiñ-nga si yom têtñ ngac êmatôc yom-nga nañ kêtñ whiñ dom, bu êmatôc? Yom dañ bu yêc ñamalac sêkêñ whiñ-nga lu ñasawa, dec mac daôm amasañ. ² Anjyalê tidôn! Têtñ ndoc Yisu mbu meñ, nañ Anötö oc kêtñ gwelen sip i ñ ndê lau dabuñ amba, bu sêmatôc lau nom-nga. Gwelen dau in gwelen atu andô, ma yom nañ kwahic dec yêc lau sêkêñ whiñ-nga ñasawa, nañ gitôm gêtñ sauñ. Boc-dinañ dec mac atôm bu amatôc. ³ Ma anjyalê gêtñ atu dañ tiyham. Yac oc tamatôc añela sac si yom whiñ. Bocdinañ têtñ têtñ kwahic dec-nga yac datôm bu tamatôc yom bocke nañ yêc yac ñasawa. ⁴ Tu dinañ-nga dec yom bu yêc mac nem ñamalac lu ñasawa, nañ tu sake-nga mac akêñ têtñ lau nañ si ñaê mba yêc gôlôwac dabuñ ñalôm, bu sêmatôc? Mac daôm atôm dom bu amatôc, a? ⁵ Aö gato y om dindéc bu wakôm mac mayam daôm. Bocke? Yêc mac nem gôlôwac dabuñ ñalôm, ñamalac tiguañ nañ gitôm bu êmatôc lau sêkêñ whiñ-nga si yom, nañ dañ mbo dom, a?

⁶⁻⁷ Bocke dec mac nem dañ kêtñ in ndê asidôwa dañ kalhac lau nañ sêkêñ whiñ dom, nañ anğô-nga, tu bu sêmatôc inlu si yom-nga? Tu mac akôm bocdinañ-nga dec ku mac nem lêtñ ankcuc Kilisi-nga dulu su. Mac nem lau sêkêñ whiñ-nga ñatô bu sêkôm sac têtñ mac, me sêsôm yom tasan bu sêtngaho mac nem gêtñ ñatô su, dec wasôm têtñ mac bu ahu gêtñ dau sin têtñ ñac ma ahôc ñawapac dau! ⁸ Magoc mac akôm dom. Mac daôm akôm sac têtñ daôm, ma anğaho nem asidôwai si gêtñ su.

Lau sac oc sêtap undambê sa dom

⁹ Anğô ma anyalê! Lau nañ sêkôm mêtê sac, nañ si dañ oc wêkaiñ ndê mala yêc Anötö ndê gameñ undambê-nga dom. Akôc gauc napep ma aņsau daôm dom! Lau nañ sêkôm mêtê mockaiñ-nga ñalêñ tidau-tidau nañ so pwac nañ Anötö kêmatiñ tidôñ tu lauwhê ma launğac sênem dandi-nga, launğac nañ sêkêñ dau têtñ launğac ñatô, lau nañ sem akiñ gwam, ¹⁰ lau kañ, lau nañ señ gêtñ ñawahô, lau nañ sênôm gêtñ e kêtñiñ ñac, lau nañ sêsôm yom sac-sac, lau nañ sêñsau lau tu sêñgaho ñac si gêtñ-nga, lau kaiñ dinañ si dañ oc wêkaiñ ndê mala yêc Anötö ndê gameñ dom. ¹¹ Muñ-nga mac nem lau ñatô sêsa lêtñ sac bocdinañ. Tigeñ kwahic dec yac neñ Anötö kôm gwelenñ pi mac ña iñ ndê Nalau Dabuñ. Iñ kêgwasinñ mac nem sac hoñ su giñga, ma kôm mac ati lau dabuñ ma lau gitêtñ tu Pômdau Yisu Kilisi ndê ñaê-nga.

¹² Mac nem lau ñatô sêsôm yom bocdec bu, “Gêtñ hoñ gitôm bu yac dakôm. Yao dañ yêc dom.” Magoc aö wasôm têtñ mac bu gêtñ hoñ oc nem yac sa dom. Yomandô, gêtñ hoñ gitôm bu yac dakôm, ma yao dañ yêc dom. Magoc aö daun gatec bu gêtñ dañ nem gôliñ aö. ¹³ Ma mac nem lau ñatô sêsôm bu, “Anötö kêñ gêtñ daneñ-nga tu ñatac-nga, ma kêñ ñatac tu gêtñ daneñ-nga-nga. Magoc iñ oc señ gêtñ daneñ-nga ma ñatac lu-lu su sêniñga.” Tu ñac si yom dinañ-nga dec sêlic si ñamlic tôm gêtñ ñambwa-nga ma sêkêñ si ñamlic bambaliñ tu sêkôm mêtê mockaiñ-nga tidau-tidau. Magoc anğô! Anötö kêmasañ yac ne ñ ñamlic tu danem akiñ Pômdau-nga, ma Pômdau ndê gwelenñ nem yac si-nga gic waê yac gatunñ tigeñ dom, magoc gic waê yac neñ

ɲamlic whiɲ. ¹⁴ Anötö ndê ɲaclai uɲ Pômdau sa akêɲ lau batê-ɲga, ma oc uɲ yac sa ti ɲamlic sambuc bocdinaɲ.

¹⁵ Aɲgô su naɲ! Mac nem akêɲ whiɲ piɲ mac dôɲ am damaɲ Kilisi, dec kôm mac nem ɲamlic ti iɲ ndê ɲandô ɲadaɲga daɲ. Mac aɲyalê yom dindec, me mba? Ma bocke dec mac alic ɲayham bu akôc Kilisi ndê ɲandô ɲadaɲga ma asap pi awhê mockaiɲ-ɲga? Lêɲ dau sac sambuc! ¹⁶ ɲgac daɲ bu yêc whiɲ awhê mockaiɲ-ɲga daɲ, naɲ iɲlu sêti ɲamlic tigenɲ. Mac aɲyalê, me mba? Gauc nem Anötö ndê yom naɲ sêto yêc bocdec bu:

Inlu oc sêti gêɲ tigenɲ. *[Gen 2:24]*

¹⁷ Magoc asa naɲ sap Pômdau dôɲ, naɲ ɲalau piɲ iɲlu dôɲ sêti gêɲ tigenɲ.

¹⁸ Bocdinaɲ alhö su yêc mêtê mockaiɲ-ɲga. Bu asa naɲ kôm mêtê mockaiɲ-ɲga naɲ kôm mêtê sac têtɲ dau ɲamlic, bu mêtê dau kêyaiɲ iɲ ndê ɲamlic hóc gêlêc mêtê sac ɲatô naɲ iɲ bu kôm. ¹⁹ Aɲgô! Anötö kêɲ ɲalau Dabuɲ têtɲ mac lau tigenɲ-tigenɲ ma iɲ mbo nem ɲalôm, dec mac nem ɲamlic gitôm ɲalau ndê lôm dabuɲ. Aɲyalê, me mba? Mac ɲadau daôm dom. ²⁰ Mba! Anötö gêmli mac su ati iɲ ndê, ɲa ɲaôli atu. Tu dinaɲ-ɲga dec ayob nem ɲamlic ɲapeɲ, tu bu gêɲ hoɲ naɲ mac akôm, naɲ oc po Anötö ndê waê sa.

7

Yom pi lauwhê ti laɲgac sênem dandi-ɲga

¹ Kwahic dec aô bu waô yom ɲatô naɲ mac ato sip nem bapia. Mac ato yom pi mac nem gauc bocdec bu, lauwhê ma ɲgac bu sênem dau dom,

dec oc ñayham. ² Gauc dinan in ñayham, magoc lën mockain-nga kêsôwec tiatu yêc nom, ma tu dinan-nga dec wasôm têt mac bu in lën ñayham kêlêc bu lauwê sênem ñgac sa, ma launḡac sênem awhê sa. ³ Ma ñgac dan êḡgaminḡ dau têt ndê awhê dom, ma awhê êḡgaminḡ dau têt ndê akwenḡ dom. ⁴ Bu awhê dan ti ñadau dau ndê ñamlic tawasê dom, in nakwenḡ ti ñadau whinḡ. Ma ñgac dan ti ñadau dau ndê ñamlic tawasê dom, in ndê awhê ti ñadau whinḡ. ⁵ Bocdinan awhê lu ñgac sêḡgaminḡ dau têt dandi dom, mboe inlu si dan ndê ñalôm kac in e Sadaḡ êntôm in bu kôm mêtê mockain-nga. Inlu bu si ñalôm pitigenḡ bu sêmbo ahê dau ñasawa sauḡ bu sênem dabunḡ dau tu sêteḡ mbec-nga, dec oc tôm. Magoc têt t êm dau pacndê, nanḡ sêmbo sêwhinḡ dau tiyham. ⁶ Aô gauc gêm bu in lën ñayham bu lauwê ma ñgac sênem dau, ma tu dinan-nga dec gawhê yom dau sa têt mac. Magoc aô gato tu bu wandic yomsu lauwê ma ñgac honḡ bu sênem dau-nga lec dom. ⁷ Aô tac whinḡ bu lau honḡ sêmbo sêtôm aô dec gambo. Tigenḡ Anötö gic sam in ndê mwasiḡ tidau-tidau têt ñamalac tigenḡ-tigenḡ tôm gi. Yac honḡ dawêkainḡ mwasiḡ kainḡ tigenḡ dom.

⁸ Aô bu wasôm yom pi launḡac sawa, ma lauwê sawa. Ñac bu sênem awhê me ñgac wakuc dom, ma sêmbo sêtôm aô gambo, dec oc ñayham. ⁹ Magoc ñac bu sêḡsahê bu sêtôm dom bu sêtimêtê dau tu lën ñalôm ñagalac-nga, nanḡ in oc ñayham hôc gêlêc bu lauwê sawa sênem ñgac sa, ma launḡac sawa sênem awhê sa tiyham.

¹⁰ Aô bu wakêḡ ñagôlinḡ danḡ têt lauwê ma ñgac nanḡ sem dau sa su. Aô tanwasêḡ neḡ yom dom, bu

Pômdau dau kêñ ñagôlin bocdec bu, awhê dan hu ndê akwen sinj dom. ¹¹ Magoc in bu hu ndê akwen sinj, nan nem ñgac wakuc dom. In êñsahê bu êmasan yom whin nakwen tiyham ma mbu ndi mbo whin in. Bu mba, nan in mbo tawasê. Ma ñagôlin tigen dinañ gic waê launñac bocdinañ. Ngac dan hu ndê awhê sinj dom.

¹² Ma aö bu wasôm yom têñ mac hon, pi awhê lu ñgac nan sem dau sa su, magoc dan kêñ whin, ma dan kêñ whin dom. Yom dindec Pômdau sôm têñ aö dom, aö dauñ gauc gêm bu in lêtñ ñayham dec bu wasôm têñ mac. Ngac kêñ whin-ñga dan bu ndê awhê kêñ whin dom, magoc awhê dau tac whin bu mbo whin in, nan ñgac dau hu in sinj dom. ¹³ Ma awhê kêñ whin-ñga dan bu nakwen kêñ whin dom, magoc ñgac dau tac whin bu mbo whin in, nan awhê dau hu nakwen sinj dom. ¹⁴ Nahu bu Anötö oc lic inlu si sem dau-ñga bu ñadômbwi tu inlu si dan kêñ whin dom-ñga lec dom. Mba. Tu awhê me ñgac nan kêñ whin-ñga, dec Anötö gêlic inlu si sem dau-ñga dinañ tôm gêtñ dabun. Bu bocdinañ dom, dec Anötö oc lic balêkoc nan inlu sêkwê asê bu ñadômbwi. Magoc mba. In gêlic inlu si balêkoc bu dabun tu in nan kêñ whin-ñga.

¹⁵⁻¹⁶ Bocdinañ in lêtñ ñayham bu lauwhê ma ñgac kain dinañ nan sem dau su, nan sêhu dandi sinj dom. Bu mboe am awhê nan kêñ whin, oc ti lêtñ bu am nem akwen nan kêñ whin dom, nan oc tap Anötö ndê mwasiñ nem in si-ñga sa. Ma am ñgac nan kêñ whin, mboe am oc ti lêtñ bu Anötö nem am nem awhê nan kêñ whin dom, nan si. Asa kêyalê? Magoc yom dau in bu ti balan ñanğa tu lauwhê ma

launḡac sêhu dandi siŋ-ŋga dom. Bu Anötö kêgalêm yac sa bu dambo ti yom malô. Bocdinaŋ ŋgac naŋ kêŋ whiŋ dom bu tac whiŋ bu hu ndê awhê kêŋ whiŋ-ŋga siŋ, naŋ dec alhac iŋ ahuc dom. Ma awhê naŋ kêŋ whiŋ dom, naŋ bocdinaŋ.

Anötö ndê galem, ma lêŋ dambo-ŋga

¹⁷ Aö gakêŋ ŋagôliŋ daŋ têŋ gôlôwac dabuŋ hoŋ naŋ gam mêtê ŋac su, naŋ hêganôŋ yom hoŋ dindec, ma ŋagôliŋ dau bocdec bu. Pômdau dau kêmasaŋ ŋamalac si lêŋ têtêŋ su, ma ŋalêŋ bocke naŋ ŋamalac daŋ mbo têŋ ndoc Anötö ndê galem tap iŋ sa, naŋ iŋ gauc nem bu hu siŋ dom. ¹⁸ Anötö bu êŋgalêm ŋgac naŋ sêsê iŋ ndê ŋamlic ŋatô su kêkuc lau Israel-ŋga si pwac, naŋ sa, naŋ goc sêc gêŋ dau ahuc dom. Iŋ bu êŋgalêm ŋgac daŋ sa naŋ sêsê iŋ su dom, naŋ goc sêsê iŋ dom. ¹⁹ Yac bu dasê launḡac me dasê ŋac dom, iŋ gêŋ ŋandô dom. Gêŋ ŋandô dau bocdec bu, yac daŋaŋ wambu Anötö ndê yom hoŋ maŋ. ²⁰ Ŋalêŋ bocke naŋ lau sêmbo têŋ ndoc Anötö kêgalêm ŋac sa, naŋ sêsap dôŋ ŋapaŋ. ²¹ Am bu awhê me ŋgac akiŋ ŋambwa têŋ têm Anötö ndê galem tap am sa, naŋ goc hêgo daôm dom. Am bu tap lêŋ daŋ sa bu nem ŋadau êŋgapwêc am su, dec oc tôm, magoc iŋ gêŋ atu dom. ²² Bu awhê me ŋgac akiŋ ŋambwa naŋ Pômdau kêgalêm iŋ sa, naŋ Pômdau kêgapwêc iŋ su yêc sakiŋ mêtê sac-ŋga. Ma am asa naŋ gêm akiŋ lau daŋ dom, magoc Pômdau kêgalêm am sa, naŋ goc anyalê ŋapep bu kwahic dec am ti Kilisi ndê awhê me ŋgac akiŋ. ²³ Kilisi gêmlihi mac su ŋa ŋaôli atu. Tu dinaŋ-ŋga dec anyalê ŋapep bu ŋamalac nom-ŋga daŋ ti mac nem ŋadau ŋandô dom. ²⁴ O asidôwai hac! Ŋalêŋ

bocke naŋ mac ambo têŋ ndoc Anötö ndê galem tap mac sa, naŋ gauc nem bu akôm ŋapaŋ ambo Anötö aŋgô-ŋga.

Yom pi lau naŋ sem dandi sa su dom

²⁵ Aö bu wasôm yom pi lau wakuc naŋ sem dau sa su dom. Pômdau kêŋ ŋagôliŋ daŋ têŋ aö hêganôŋ ŋac dom. Magoc inŋ ndê mwasiŋ puc aö dôŋ, dec akêŋ whiŋ aö ma akôc yom dindec sa. ²⁶ Tu lau sêkêŋ kisa ŋaŋga têŋ yac lau dakêŋ whiŋ-ŋga têŋ têm dindec-ŋga, dec aö gauc gêm lêŋ ŋayham bocdec bu, lau naŋ sem dau sa su dom, naŋ sêmbo bocdinaŋ. ²⁷ Am ŋgac naŋ sêhoc am nem yom asê su bu nem awê daŋ, naŋ êmsalê lêŋ tu hu yom dau siŋ-ŋga dom. Ma am ŋgac naŋ sêhoc am nem yom asê su dom, naŋ êmsalê awê tu nem-ŋga dom. ²⁸ Magoc am asa naŋ gauc gêm tidôŋ bu nem awê me ŋgac, naŋ am kôm sac dom. Tigeŋ lau naŋ sem dau sa su, naŋ oc sêhoc ŋawapac yêc nom dindec, ma aö gatec bu mac atap ŋawapac sa atôm ŋac, dec gasôm yom dinaŋ.

Danem akiŋ Pômdau ti neŋ ŋalôm sambuc

²⁹ O asidôwai, aö wasôm têŋ mac bu têm tiapê su. Bocdinaŋ têŋ kwahic dec ma ndi, naŋ ambo bocdec. Lauŋgac naŋ sem awê sa su, naŋ sêmbo tôm sem awê sa dom. ³⁰ Lau naŋ sêtaŋ dangibo, naŋ sêmbo tôm sêtaŋ dom. Lau naŋ atac ŋayham, naŋ sêmbo tôm ŋac atac ŋayham dom. Lau naŋ semlhi gêŋ, naŋ sêmbo tôm ŋac si wapa mbasi. ³¹ Ma lau naŋ sêkôm gwelenŋ pi gêŋ nom-ŋga, naŋ

gauc nem gêñ dau êñlêc dom. Yom dau ñahu bu nom kwahic dec-nga oc yêc ñapañ dom, oc ñiñga.*

³² Aö tac whiñ bu mac ayêm daôm su tu gêñ nom-nga-nga lec dom. Launğac nañ sem awhê sa su dom, nañ oc sêyêm dau su tu sêkôm Pômdau ndê gwelen-nga, ma bu sêkôm gêñ nañ gic Pômdau tandô ñayham. ³³ Magoc launğac nañ sem awhê sa su, nañ oc sêyêm dau su tu gêñ nom-nga-nga, tu bu sêkôm ñac si lauwêhi atac ñayham sa. ³⁴ Bocdinañ sêyêm dau su tu Pômdau tigen-nga dom, magoc sêkôm ti ñalôm lu-lu. Ñalêñ tigen, lauwêhi akiñ me lauwêhi bocke nañ sem ñgac sa dom, nañ oc sêyêm dau su tu sêkôm Pômdau ndê gwelen-nga, ma pi lêñ bu sêtimêtê dau si ñamlic ti gatu ñapep. Magoc lauwêhi nañ sem ñgac sa su, nañ sêyêm dau su tu gêñ nom-nga-nga tu bu sêkôm nakweni atac ñayham sa. ³⁵ Aö gato yom dindéc tu bu wangwiniñ mac-nga dom. Aö gato bu wanem mac sa, ma bu mac asa lêñ ñayham ma anem akiñ Pômdau ti nem ñalôm sambuc, ma ahê gauc pi gêñ nom-nga êñlêc dom.

Yom ñatô pi lauwêhi ma launğac si lêñ

³⁶ Aö bu wasôm yom pi ñgac nañ sêhoc inlu awhê akiñ dañ si yom asê bu sênem dau, magoc inlu sem dau sa su dom. Ngac dau bu ndê ñalôm kac in ma

* **7:31:** Yom nañ Pol sôm yêc ñabatiniñ 29-31 nañ ñahu bocdec, yac neñ ñahu andô dambo nom-nga nañ sip gêñ nom-nga dom. In sôm bu launğac nañ sem awhê sa su, nañ sêmo tôm sem awhê sa dom. Magoc in sôm tu bu launğac sêpu si awhêhi me sêpuc dômbwê ñac lec dom. Mba. In bu whê sa bu danem dauñ, me datañ dangibo, me dambo ti atac ñayham, me datidulu gêñ, me dakôm gwelen pi gêñ nom-nga, nañ ti yac neñ ñahu andô dambo nom-nga dom. Dakêñ whiñ Pômdau ti danem akiñ in, nañ in gêñ atu.

tac whiŋ ŋandô bu nem awhê dau, dec iŋ kôm sac dom. Akêŋ iŋlu sênem dau. ³⁷ Magoc ŋgac dau bu gauc nem tidôŋ yêc iŋ ndê ŋalôm bu nem iŋ ndê awhê akiŋ dinaŋ dom, naŋ iŋ kôm gêŋ ŋayham. Iŋ bu nditôm bu nem gôliŋ dau ndê lêŋ, dec kôm tôm iŋ ndê ŋalôm gauc gêm tidôŋ. Ŋamalac daŋ gitôm dom bu kac iŋ. ³⁸ Bocdinaŋ ŋgac naŋ gêm ndê awhê sa, naŋ kôm mêtê ŋayham, ma iŋ naŋ gêm awhê sa dom, naŋ kôm mêtê ŋayham hôc gêlêc su.

³⁹ Awhê naŋ gêm ŋgac sa su, naŋ iŋlu si yom sênem dau-ŋga piŋ iŋlu dôŋ e iŋ nakweŋ mbac ndu. Iŋ nakweŋ bu mbac ndu, ma awhê dau tac whiŋ bu nem ŋgac daŋ tiyham, naŋ yao mbasi. Oc tôm bu iŋ nem ŋgac kêŋ whiŋ-ŋga bocke naŋ iŋ tac whiŋ, magoc gitôm dom b u nem ŋgac naŋ kêŋ whiŋ Pômdau dom. ⁴⁰ Magoc aô daŋ gauc gêm bu awhê tuc dau bu mbo tawasê, dec oc êmwasiŋ iŋ êŋlêc. Aô daŋ neŋ gauc dinaŋ, ma Anötö ndê Ŋalau, naŋ mac asôm bu gêm gôliŋ mac, naŋ mbo aneŋ ŋalôm whiŋ, dec puc aneŋ gauc dôŋ.

8

Gêŋ danen-ŋga naŋ lau sêkêŋ ti da têt anötöi gwam

¹ Mac ato yom ŋatô pi gêŋ danen-ŋga naŋ lau sêkêŋ ti da têt anötöi gwam.* Tôm mac asôm, yac hoŋ datap gauc sa su. Magoc yac bu dakôm gêŋ

* **8:1:** Têt têt dinaŋ lau daêsam sem akiŋ anötöi gwam. Ŋac sêkêŋ wata ti da pi alta gwam-ŋga, ma tiŋambu sen ŋatô, ma ŋatô sêkêŋ sa maket. Lau Korin-ŋga ŋatô gauc gêm bu yao daŋ kalhac ŋac ahuc tu sêneŋ wata kaiŋ dinaŋ dom, ma sêto yom têt Pol ma sêndac iŋ pi gêŋ dau.

nañ tanjalê bu yao dan kalhac yac ahuc bu dakôm-nga dom, dec tanjuc lêñ dapo dauñ sa-nga. Yac bu dakôm gêñ nañ tôc asê bu yac atac whiñ neñ asidôwai, ma bu dapo ñac sa, nañ in lêñ ñayham kêlêc. ² Asa nañ toc dau sa bu in ñamalac ti gauc atu, nañ tap sa gitôm su dom. ³ Magoc asa nañ tac whiñ Anötö, nañ Anötö kêyalê in.

⁴ Yom dinañ bu whê yom dec kwahic aö bu wasôm pi gêñ daneñ-nga nañ sêkêñ ti da têtñ gwam, nañ sa. Yac tanjalê bu Anötö ñandô tigen dec mbo, ma gwam in gêñ ñambwa nom-nga. ⁵ Lau nañ sêkêñ whiñ dom, nañ sêtoc gêñ daêsam sa ti ñac si anötöi ma pômdau. Ñac sem akiñ gêñ nom-nga ma gêñ undambê-nga ma sêsam bu ñac si anötöi. ⁶ Magoc yac lau dakêñ whiñ-nga datoc Anötö tigen sa. In Damañ nañ kêñ gêñ hon, ma yac dati in ndê. Ma Pômdau tigen mbo. In Yisu Kilisi, nañ Anötö kêñ gêñ hon ña in, ma ti yac neñ ñahu dambo tanli-nga.

⁷ Tigen lau hon si gauc sa ñapep pi gêñ nañ lau sêkêñ ti da têtñ gwam, nañ dom. Lau sêkêñ whiñ-nga ñatô muñ-nga sem akiñ gwam, ma sêhu siñ su, magoc lêñ dau k alhac ñac si gauc ñapañ. Bocdinañ kwahic dec ñac bu sêneñ gêñ daneñ-nga nañ lau sêkêñ ti da têtñ gwam, dec oc kôm ñac si ñalôm lu-lu bu mboe sêkôm sac. ⁸ Magoc Anötö oc lic yac ñayham me sac tu gêñ daneñ-nga-nga dom. Yac bu daneñ me daneñ dom, nañ lêñ dan hôc gêlêc dan su dom.

⁹ Magoc ayob ñapep bu gêñ nañ mac alic tôm bu akôm, nañ kôm ñamalac dan, nañ ndê ñalôm lu-lu pi gêñ dau, nañ ndê kêñ whiñ tisac dom. ¹⁰ Am asa nañ kêyalê bu yao dan kalhac am ahuc dom bu

neñ gêñ ndöc lôm sênem akin gwam-nga, nanñ ngô. Njamalac kêñ whiñ-nga danñ nanñ ndê gauc sa ñapep pi gêñ dau dom, nanñ bu lic am neñ gêñ ndöc dindê, dec oc mboe inñ ndê ñalôm oc pêñ dôñ bu neñ gêñ nanñ sêkêñ ti da têtñ gwam, nanñ whiñ am. ¹¹⁻¹² Am nem gauc sa ñapep, magoc am nem lêtñ dinanñ inñ s o. Nahu bu mboe tiñambu ñamalac dinanñ oc ñalôm ñawapac pi gêñ nanñ inñ kôm e kôm inñ ndê kêñ whiñ tisac ma sa lêtñ niñga-nga. Kilisi mbac ndu su bu nem am nem asidôwa dinanñ, nanñ ndê gauc babalê, nanñ si-nga, ma bocdinanñ gêñ nanñ am kôm têtñ inñ, nanñ tôm am kôm sac têtñ Kilisi dau. ¹³ Bocdinanñ aö neñ lêtñ waneñ wata-nga bu wê aneñ asidôwa danñ sa señ sac-nga, dec waneñ gêñ dau tiyham dom andô. Nahu bu aö gatec bu wakôm aneñ asidôwa danñ ndê kêñ whiñ tisac.

9

Pol whê dau sa bu aposel ñandô

¹ Aö gambo ñamalac danñ ñapu dom, ma aö aposel ñandô. Aö galic yac neñ Pômdau Yisu pi tanôn solop. Ma mac daôm ati lau akêñ whiñ-nga, tu mêtê nanñ aö gam pi Pômdau têtñ mac-nga. Yom honñ dinanñ inñ yom ñandô, me? ² Lau ñatô sêlic aö gitôm aposel si danñ dom, ma mac bocke? Oc tôm dom bu mac andac batam aö. Nahu bu mac ati lau akêñ whiñ Kilisi-nga tu ñawaê ñayham nanñ aö gahoc asê têtñ mac-nga, ma gêñ dau têtñ asê bu aö Pômdau ndê aposel ñandô.

³ Mac lau nanñ andac batam aö bu aposel ñandô me mba, nanñ anğô! ⁴ Aö ti lau nanñ sêkôm gwelenñ ñawaê ñayham-nga sêwhiñ aö, nanñ bu tanjkwê lau

bu sêpuc yac dôñ ña gêñ aneñ ti anôm-nga ô yac mba gwelen, dec yac akôm so, a? ⁵⁻⁶ Mac gauc gêm bocke? Inj solop bu alu Banabas tanwasêñ anem gwelen tu akôm kwanj daun-nga, magoc aposel ñatô takwê lau tu sênem ñac sa-nga, a? Ma yac bu akôc mba lauwhêi nanj sêkêñ whiñ sêñsêlêñ sêwhiñ yac, ma tanjkwê lau bu sêkêñ gêñ sêpuc ñac dôñ sêwhiñ yac-nga, nanj inj lêñ so, a? Mac anyalê su bu Pita ma lau aposel ñatô ma Pômdau ndê asii sêkôc si lauwhêi sêñsêlêñ sêwhiñ ñac. ⁷ Ngac siñ-nga bocke gêmlihi dau tu gwelen ndic siñ-nga? Ma ñamalac nanj sô gêñ ñawhê, nanj inj lêñ solop bu inj neñ gêñ dau ña-ñandô, me? Ma ñamalac nanj yob domba ma naninj, nanj bu nôm su ñagec ô inj ndê gwelen dinan, nanj so me?

⁸ Aô gasôm yom pi ñamalac si lêñ gwelen-nga ñatô bu wawhê gêñ dau sa. Magoc Anötö ndê yom whê gêñ dau sa whiñ. ⁹ Bu yomsu danj nanj Moses to, nanj sôm bu:

Têñ ndoc mac akêñ makao sêkôm gwelen bolom-nga, nanj asô ñac tôkwa ahuc dom. Sêneñ bolom ñatô ô ñac si gwelen. *[Diut 25:4]*

Mac gauc gêm bu Anötö kêñ yom dau gic waê makao ñambwa, a? ¹⁰ Inj kêñ yom dau gic yac ñamalac ñawaê solop. Yomandô! Moses to yom dau tu yac-nga. Bu ñamalac nanj sô gêñ ñawhê, ma ñamalac nanj gic gêñ ñandô sa, nanj lu-lu sêkêñ bata bu oc sêneñ gêñ ñandô. ¹¹ Ma yac lau aposel bocdinan. Yac akôm gwelen tu mac gatôm-nga, tôm lau nanj sêsô gêñ ñawhê sip ôm. Ma yac bu tanjkwê gêñ ñatô yêc mac tu bu puc yac dôñ-nga, dec tu sake-nga mac alic sac? ¹² Lau ñatô sêkôm gwelen

têḅ mac ma sêkac mac bu akêḅ gêḅ puc ḅac dôḅ-ḅga. Ma yac atôm bu andac mac bu anem yac sa hôc gêlêc su. Yac atôm, magoc yac akôm dom. Mba! Yac atec bu gêḅ daḅ ḅhac yac mba gwelenḅ pi Kilisi ndê ḅawaê ḅayham ahuc. Ma tu dinaḅ-ḅga dec yac alic ḅayham bu ahôc ḅawapac daêsam.

¹³ Ma gêḅ daḅ tiyham. Mac aḅyalê su bu lau naḅ sem akiḅ Anötö sêmbô lôm dabuḅ, naḅ sêtap gêḅ danenḅ-ḅga sa yêc gêḅ danenḅ-ḅga naḅ lau sêkêḅ ti da pi alta yêc lôm dabuḅ. ¹⁴ Ma Pômdau dau gic atu yom kaiḅ tigenḅ, ma tôc asê bu iḅ lêḅ solop bu lau naḅ sêhoc ḅawaê ḅayham asê, naḅ sêtap gêḅ puc ḅac dôḅ-ḅga sa yêc lau naḅ sêkôc ḅawaê dau sa.

¹⁵ Bocdinaḅ, aö gatôm bu wakêḅ batanḅ gêḅ puc aö dôḅ-ḅga, magoc gakôm dom. Ma yom naḅ kwahic d ec aö gato, naḅ gato tu bu wandac mac bu anem aö sa-ḅga lec dom. Mba! Aö bu gêḅ yô aö e wambac ndu, naḅ ḅayham hôc gêlêc bu wandac gêḅ puc aö dôḅ-ḅga yêc lau ḅapaḅ, e sêtec bu sêḅgô ḅawaê ḅayham. Aö gapo daḅ sa tu anenḅ lêḅ dinaḅ-ḅga, ma aö bu wasa lêḅ daḅ dau-ḅga, dec anenḅ ḅahu wapo daḅ sa-ḅga oc mbasi. ¹⁶ Magoc aö oc wapo daḅ waêḅ sa tu gwelenḅ ḅawaê ḅayham-ḅga dom, ḅahu bu Anötö kêḅ gwelenḅ dau sip aö amanḅ, dec anenḅ ḅalôm kac aö ḅandô bu wakôm. Ma aö bu wahoc ḅawaê ḅayham asê dom, dec oc kêḅ wapac aö sac sambuc. ¹⁷ Bu aö gakôm gwelenḅ dau tu aö daḅ gauc gêm tidôḅ bu wakôm-ḅga lec dom. Bu bocdinaḅ dec oc tôm bu taḅkwê bu wakôc ḅaôli ô anenḅ gwelenḅ. Magoc aö gakôm gwelenḅ dau tu Anötö-ḅga, bu iḅ dau kêyalinḅ aö sa gac waê gwelenḅ dau. ¹⁸ Bocdinaḅ aö oc taḅkwê ḅaôli bocke? Gêḅ

nañ yac lau aheñ-nga atôm bu tañkwê, nañ aö oc wahu siñ. Aö tac whiñ bu têtñ ndoc wahoc ñawaê ñayham asê têtñ lau, nañ wakêtñ têtñ ñac ñambwa. Lêñ dinañ ti aneñ ñaôli.

¹⁹ Bu aö gambo ñamalac danñ ñapu dom, magoc aö galic ñayham bu wati lau hoñ si ñgac akiñ ñambwa, tu bu wañsahê bu wanem lau daêsam kwi bu sêkêtñ whiñ Kilisi ma sêtap Anötö ndê mwasiñ nem ñac si-nga sa. ²⁰ Têtñ ndoc nañ aö gambo gawhiñ lau Israel-nga, nañ aö kasahê bu wambo watôm ñac si danñ, tu bu wanem ñac si daêsam kwi e sêkêtñ whiñ Kilisi. Aö gambo Moses ndê yomsu danñ ñapu dom, tigeñ têtñ têtñ aö gambo gawhiñ lau nañ sêmbo yomsu ñapu, nañ aö kasahê bu wambo watôm ñac si danñ, tu bu wanem ñac si lau daêsam kwi tu Kilisi-nga. ²¹ Ma têtñ ndoc aö gambo gawhiñ flau gameñ apa-nga nañ sêkôc Moses ndê yomsu sa dom, nañ kasahê bu wambo watôm ñac si danñ, tu bu wanem ñac si lau daêsam kwi tu Kilisi-nga. (Aö gatec Anötö ndê yomsu dom, magoc aö gambo Kilisi ndê yomsu ñapu.) ²² Têtñ ndoc aö gambo gawhiñ lau nañ sêkêtñ whiñ gwalec, nañ aö kasahê bu wambo watôm ñac sêmbo, tu bu wanem ñac si daêsam kwi sêkêtñ whiñ Kilisi.* Aö kakuc lêñ daêsam têtñ ndoc gambo lau tidau-tidau si toñ ñalôm, ma gakôm gêtñ

* **9:22:** Pol tôc asê tiawê bu inñ mbo yomsu ñapu dom, magoc têtñ ndoc inñ mbo whiñ lau nañ atac lu-lu pi gêtñ ñatô, dec inñ hu gêtñ nañ inñ kêtalê bu yao mba, nañ siñ tu bu êñsôn ñac-nga dom. Gauc nem yom nañ inñ to pi wata nañ lau sêkêtñ ti da têtñ gwam yêc 1 Kor 8:1-13. Pol ndê ñalôm ñawapac tu neñ gêtñ dinañ-nga dom, tigeñ lau ñatô bu gauc nem yom daêsam pi gêtñ dau, dec inñ oc hu siñ têtñ têtñ inñ mbo whiñ ñac, tu bu kôm ñac si sêkêtñ whiñ tisac dom-nga.

hoŋ tu bu wanem lau ŋatô kwi-ŋga. ²³ Aö gakôm gêŋ hoŋ dinan tu ŋawaê ŋayham-ŋga, tu bu lau daësam sêtap ŋa-mwasin sa sêwhin aö.

²⁴ Gauc nem lau nan sênti tu sêhóc gêgêlêc dandi-ŋga. Ŋac hoŋ sênti, magoc ŋamalac tigen oc hôc gêlêc ma tap ŋamalac ŋamata-ŋga ndê ŋaôli sa. Asa nem lêŋ akêŋ whin-ŋga atôm ŋamalac nan kêti hôc gêlêc lau ŋatô, tu bu atap nem ŋaôli ŋayham sa-ŋga. ²⁵ Lau hoŋ nan bu sênti, nan sêtimêtê dau ŋapep tu bu sêtap ŋaôli sa-ŋga, magoc ŋaôli dau oc yêc ŋapan dom. Yac lau dakêŋ whin-ŋga tanti tu bu datap ŋaôli yêc ŋapan-ŋga sa. ²⁶ Bocdinan, aö daun gasa neŋ lêŋ wanem akiŋ Anötö-ŋga gitôm ŋac nan kêti bambalin, nan dom. Ma aö gac sin gatôm ŋac nan kêbaliŋ amba ŋambwa-ŋambwa, nan dom. ²⁷ Mba! Aö gac sin ŋanŋa têŋ ŋalôm akwa bu watimêtê daun ma wayob daun neŋ lêŋ ŋapep eŋ. Aö bu wakôm bocdinan dom, dec mêtê nan aö gam têŋ lau ŋatô, nan aö daun oc waso ŋamwasin.

10

Lau Israel si mêtê sac kêŋ puc yac

¹ O asidôwai. Aö atac whin bu mac akôc gauc ŋapep pi gêŋ nan tap abanŋ Israel-ŋga sa. Ŋac hoŋ sêŋsêlêŋ sêwhin Moses sêmbô Anötö ndê dao ŋapu, ma sêlom gwêc sêwhin dau si. ² Ŋac sêmbô sêwhin Moses yêc gwêc ti dao dinan, dec gitôm sêlin busanŋu kain dan, nan pin ŋac hoŋ dôŋ sem damin in. ³ Ŋac hoŋ seŋ gêŋ danen-ŋga kain tigen, nan Anötö kêŋ ŋa in ndê ŋaclai atu. ⁴ Ma ŋac hoŋ sênôm bu kain tigen nan Anötö ndê ŋaclai kêŋ sa akêŋ hoc. Hoc dinan in Kilisi dau, nan kêsêlêŋ whin ŋac têŋ

ndoc sêmbô gameŋ sawa. ⁵ Anġô ŋapep! Lau dau hoŋ sêtap Anötö ndê mwasiŋ sa, tigeŋ ŋac si lau daésam sêsa si lêŋ sic iŋ tandô dom, dec iŋ gic ŋac ndu yêc gameŋ sawa.

⁶ Gêŋ hoŋ dinaŋ ŋandô sa gitôm dôhôn bu kêŋ puc yac. Abaŋi Israel-ŋga dinaŋ si ŋalôm sap mêtê sac dôŋ ŋapaŋ, ma bocdinaŋ dayob daun bu taŋkuc ŋac si lêŋ dom. ⁷ Ŋac si lau ŋatô sem akiŋ anötöi gwam têŋ têm sêmbô gameŋ sawa. Sêto yom pi ŋac, naŋ yêc bocdec bu:

Lau dau sêndöc sic bu sêneŋ ti sênôm gêŋ, ma sêtisa bu sêtê wê ma sêkôm mêtê ŋalôm ŋagalac-ŋga tidau-tidau. *[Eks 32:6]*

Bocdinaŋ ayob daôm ŋapep bu aŋkuc ŋac si lêŋ sênem akiŋ gwam-ŋga dom. ⁸ Ma akôm mêtê mockaiŋ-ŋga tôm ŋac si lau ŋatô sêkôm, naŋ dom. Bu Anötö gic ŋac si lau 23,000 ndu têŋ bêc tigeŋ. ⁹ Ma gauc nem ŋac si lau ŋatô naŋ sêŋsahê Pômdau, ma iŋ kêŋ mboc sac sêseŋ ŋac ndu. Bocdinaŋ gauc nem bu akôm sac ma aŋsahê Pômdau dom. ¹⁰ Ma atucdiŋ tôm ŋac si lau ŋatô sêkôm, naŋ dom. Ŋac sêtucdiŋ, dec Anötö kêkiŋ aŋela seŋ lau su-ŋga gic ŋac ndu.

¹¹ Anġô su naŋ. Bêc ŋambu-ŋga meŋ kêpiŋ su. Ma gêŋ hoŋ naŋ hóc asê abaŋi, ma sêto ŋayom sa yêc, naŋ gitôm dôhôn bu kêŋ puc yac lau têm kwahic dec-ŋga, bu taŋkuc ŋac si lêŋ dom. ¹² Bocdinaŋ am asa naŋ gauc gêm bu am kalhac ŋaŋga, naŋ yob daôm bu pweŋ dom! ¹³ Lêtôm bocke naŋ mac aŋsahê, naŋ tap lau hoŋ sa bocdinaŋ. Iŋ gêŋ wakuc dom. Magoc Anötö oc hu mac siŋ me tec mac dom. Iŋ oc yob mac bu lêtôm naŋ hóc gêlêc nem licwalô

su, naŋ ŋadaŋ tap mac sa dom. Magoc lêtôm bu meŋ, dec iŋ oc êmasaŋ lêŋ bu mac alhô su yêc lêtôm dau, ma puc mac dôŋ bu alhac ŋaŋga ma aku sa dom.

Sakiŋ mwasiŋ dabuŋ-ŋga ma sakiŋ gwam-ŋga

¹⁴ Bocdinaŋ aneŋ lau atac whiŋ-ŋga, aŋgô! Alhô su yêc sakiŋ gwam-ŋga. ¹⁵ Mac lau tiguauc, ma bocdinaŋ aŋsahê aneŋ yom ma alic, iŋ yom ŋandô. ¹⁶ Têŋ ndoc yac daneŋ mwasiŋ dabuŋ, naŋ tam mbec laclhu wain-ŋga goc danôm, ma gêŋ dau piŋ yac dôŋ tam damiŋ Kilisi ndê dac. Ma têŋ ndoc yac taŋ bolom mwasiŋ dabuŋ-ŋga naŋ dapô kôc-kôc, dec gêŋ dau piŋ yac dôŋ tam damiŋ Kilisi ndê ŋandô. Yom dindec iŋ yom ŋandô, me? ¹⁷ Yac lau daêsam taŋ yêc bolom tigeŋ, dec gêŋ dau piŋ yac hoŋ dôŋ dati gêŋ tigeŋ.

¹⁸ Gauc nem lau Israel-ŋga naŋ seŋ gêŋ daneŋ-ŋga naŋ lau sêkêŋ ti da pi alta. Lau hoŋ naŋ seŋ gêŋ dau, naŋ gêŋ dau piŋ ŋac dôŋ sem damiŋ alta dinaŋ ŋadau. ¹⁹ Aô gasôm yom dau tu bu watôc asê bu gwam iŋ gêŋ ŋandô lec dom, me da naŋ lau sêkêŋ pi alta tu sênem akiŋ gwam daŋ-ŋga, iŋ gêŋ ŋandô lec dom. Mba andô! ²⁰ Magoc gêŋ naŋ lau sambuc sêkêŋ ti da, naŋ sêkêŋ ti da têŋ Anötö dom, sêkêŋ tu sênem akiŋ ŋalau sac-ŋga. Ma aô gatec bu mac aneŋ gêŋ naŋ oc piŋ mac dôŋ anem damiŋ ŋalau sac. ²¹ Gitôm dom andô bu mac anôm gêŋ yêc laclhu naŋ piŋ mac dôŋ am damiŋ Pômdau, ma tiŋambu andi anôm yêc laclhu naŋ oc piŋ mac dôŋ anem damiŋ ŋalau sac whiŋ. Gitôm dom andô bu mac aneŋ Pômdau ndê mwasiŋ, ma aneŋ mwasiŋ naŋ lau seŋ tu sêtoc ŋalau sac sa-ŋga whiŋ. ²² Yac

bu dakôm, dec oc dakôm Pômdau tac ñandê sa, bu in gêm lêmun in ndê gêñ. Mac gauc gêm bocke? Yac neñ l icwalô hóc gêléc in ndê, dec datôm bu tanléc in ndê atac ñandê, a?

Dakôm neñ gêñ hon tu dapô Anötö waê sa-nga

²³ Mac nem lau ñatô sêsôm yom ñan bocdec bu, “Gêñ hon gitôm bu yac dakôm. Yao ñan yêc dom.” Tigen aô wasôm têñ mac bu gêñ hon oc êmwasiñ yac dom. Yomandô, gêñ hon gitôm bu yac dakôm, ma yao ñan yêc dom, magoc gêñ hon oc puc yac dôn dom. ²⁴ Ayob ñaôm bu akôm gêñ hon tu apo ñaôm sa-nga dom, magoc akôm tu bu amwasiñ lau ñatô-nga.

²⁵ Wata ñan mac amlhi yêc maket ñamala, ñan aneñ ti atac lu-lu dom, aneñ ti atac pa su eñ. ²⁶ Bu sêto yom yêc bocdec:

Nom sambuc, ma gêñ nom-nga hon, ñan Pômdau ndê gêñ. *[BW 24:1]*

²⁷ Ñamalac ñan kêñ whiñ dom, ñan bu êñgalêm mac bu aneñ gêñ awhiñ in, ma mac bu atac whiñ bu andi, ñan andi. Ma gêñ hon ñan in bu kêñ têñ mac, ñan aneñ ti atac lu-lu dom. Aneñ ti atac pa su. ²⁸⁻²⁹ Magoc ñgac ñan bu lic mac ma sôm bu, “Ei! Wata ñan sêkêñ ti da têñ gwam muñ su,” ñan aneñ dom. Mac ñaôm anyalê ñapep ma atôm bu aneñ ti atac pa su, magoc tu ñgac ñan kêñ puc mac-nga, dec aneñ dom, bu anson in ndê gauc dom. Lau ñan sêkêñ whiñ ñanga, ñan sênyalê bu gêñ hon ñan Anötö kêñ têñ yac tu ñaneñ-nga, ñan yao ñan kalhac ahuc dom. Magoc yac bu ñaneñ gêñ ñan sêkêñ ti da têñ gwam, dec mboe ñamalac ñan kêñ whiñ gwalec, ñan ndê gauc sa ñapep pi gêñ dau

dom, nanj oc pu yac neŋ lêŋ yao mbasi-ŋga dinanj. ³⁰ Yac bu danenj gêŋ, nanj danem danje Anötö munj, ma aö gatec bu lau sêpu yac tu gêŋ danenj-ŋga nanj yac tam danje Anötö munj su ma taŋ-ŋga.

³¹ Bocdinanj, gêŋ honj nanj mac bu anenj ti anôm ma akôm, nanj akôm ŋalêŋ ŋayham nanj tôm bu po Anötö ndê waê sa. ³² Gauc nem lau honj, lau Israel me lau Grik, ma lau honj nanj sêmba Anötö ndê gôlôwac dabunj ŋalôm, ma ayob nem lêŋ honj ŋapep, bu akôm lau danj si sêkêŋ whinj tisac dom. ³³ Aö daunj neŋ lêŋ dinanj. Aö gayob neŋ lêŋ honj bu ndic lau honj tandô ŋayham. Aö gakôm tu bu wamwasinj daunj-ŋga dom, magoc gakôm tu bu wanem lau daêsam sa bu sêtap Anötö ndê mwasinj nem ŋac si-ŋga sa.

11

¹ Anjuc anenj lêŋ dinanj, tôm aö daunj kakuc Kilisi ndê.

Nagôlinj lauwhê ma launjac sêlic om-ŋga

² Aö wampinj mac bu mac gauc gêm aö ŋapanj, ma mêtê nanj aö kadôhônj ti gac dulu têŋ mac, nanj mac asap dôŋ ŋapanj. ³ Magoc aö bu mac anjalê ŋapep bu Anötö inj Kilisi ndê ŋagôlônj, ma Kilisi inj launjac si ŋagôlônj, ma launjac sêti lauwhê si ŋagôlônj.

⁴ Ŋgac asa nanj teŋ mbec me hoc yom asê gitôm propet, magoc unj gêŋ danj kôm inj ndê ŋagôlônj ahuc, nanj toc inj ndê ŋagôlônj Kilisi sa ŋapep dom.

⁵ Ma awhê asa nanj teŋ mbec me hoc yom asê gitôm propet, magoc unj gêŋ danj kôm inj ndê ŋagôlônj ahuc dom, nanj kôm inj ndê ŋagôlônj nanj inj nakwenj maya sa. Awhê dau inj gitôm awhê nanj sêŋgalinj

kêclaun hon su ginğa, nan lau sêlic tôm gêñ mayan-nga. ⁶ Bocdinañ, awhê asa nan tec bu uñ gêñ tiñ ñagôlôn, nan anğapiñ in ndê kêclaun hon su niñga. In bu maya tu anğapiñ in kêclaun su-nga, dec êñkuc lauwhê si lêñ solop, ma uñ gêñ dan kôm ndê ñagôlôn ahuc. ⁷ Nahu bu in lêñ solop bu launğac sêuñ gêñ tiñ ñagôlôn dom, bu Anötö kêmasañ ñac bu sênem in angô sêmbo nom, ma sêtôc in ndê waê asê. Ma in lêñ solop bu lauwhê sêuñ gêñ kôm si ñagôlôn ahuc, bu ñac sêtôc si launğac si waê asê. ⁸ Bu têñ ndoc Anötö kêmasañ gêñ hon, nan ñgac sa akêñ awhê dom, magoc awhê sa akêñ ñgac. ⁹ Ma Anötö kêñ ñgac tu awhê-nga dom, in kêñ awhê tu ñgac-nga. ¹⁰ Tu dinañ-nga, ma tu anela-nga, dec solop bu lauwhê sêuñ gêñ tu bu sêtôc asê bu sêsôc si ñagôlôn ñapu. ¹¹ Magoc yêc yac lau nan dakêñ whiñ Pômdau-nga, nan mac lauwhê ambo tu daôm-nga dom, ma mac launğac ambo tu daôm-nga dom bocdinañ. ¹² Bu awhê ñamata-nga sa akêñ ñgac, ma tiñambu launğac sêsa akêñ lauwhê. Ma gêñ hon meñ akêñ Anötö.

¹³ Akôc gauc ñapep pi lauwhê nan sêteñ mbec têñ Anötö magoc sêuñ gêñ dom. Mac anjalê dom bu in lêñ so, a? ¹⁴ Nmalac si lêñ sêmbo-nga tôc sake asê pi gêñ dindec? Nğac dan bu ndê kêclaun baliñ, dec dasôm sake? Dalic gitôm gêñ mayan-nga. Yomandô, me? ¹⁵ Ma awhê dan bu ndê kêclaun baliñ, nan dasôm sake? Dasôm bu gêñ dau po in ndê waê sa. Bu Anötö kêñ kêclaun baliñ têñ lauwhê bu êngatôc ñac si ñagôlôn ahuc. ¹⁶ Lau dan bu sêsen yom dec ma sêsôc ñapu dom, dec wasôm têñ ñac bu yac ma Anötö ndê gôlôwac dabuñ hon tanğuc lêñ

tigen dindec, ma lêng danj tiyham yêc dom.

Lau Korin-nga senj Mwasinj Dabuñ ña lêng so

¹⁷ A ö bu wasôm yom pi mac nem lêng akac daôm sa tu alic om-nga. Aö wampiñ mac pi lêng dinañ dom, magoc wandic yomsu mac. Mac nem lêng dau so, ma gêm gôlôwac dabuñ sa dom. ¹⁸ Gêñ ñamata-nga aö gañgô ñawaê bu têng ndoc mac akac daôm sa, nañ mac awhê daôm kôc-kôc. Ma aö gauc gêm bu ñawaê nañ gañgô, nañ yom tasanj dom, magoc yom ñandô. ¹⁹ Inj solop dom bu mac awhê daôm kôc-kôc êñkuc gêñ nom-nga, magoc mac nem lêng ti sakinj bu whê mac kôc-kôc ma tôc asê bu lau nde sêkênj whinj ñanga ma lau nde sêkênj whinj gwalec, dec inj lêng solop. ²⁰ Têng têng mac akac daôm sa bu anej Pômdau ndê Mwasinj, nañ mac gauc gêm bu añ ñapep. Magoc aö wasôm bu gêñ nañ mac añ, nañ Pômdau ndê Mwasinj dom. ²¹ Bu têng ndoc mac bu anej gêñ, nañ mac honj añ têngtêng e lau ñatô gêñ yô ñac, magoc lau ñatô sênôm gêñ e kêninj ñac. ²² Bocke? Mac nem andu sêlhac dom, a? Gitôm bu mac anej ti anôm gêñ yêc nem andu muñ su, goc akac daôm sa. Mac nem lêng anej Mwasinj Dabuñ-nga tôc asê bu mac apu nem asidôwai nañ sêmbo Anötö ndê gôlôwac dabuñ ñalôm, ma alic ñayham bu akôm lau ñalôm sawa maya sa. Aö wasôm yom bocke têng mac? Mac gauc gêm bu aö wampiñ mac pi gêñ dinañ, a? Mba andô!

Pômdau ndê yom pi Mwasinj Dabuñ

(Mat 26:26-28; Mak 14:22-24; Luk 22:17-20)

²³ Bu yom nañ aö gac dulu têng mac pi Mwasinj Dabuñ, nañ Pômdau dau kênj têng aö bocdec bu. Têng ôbwêc nañ Judas hoc Pômdau Yisu asê, nañ Yisu kôc

bolom sa, ²⁴ gêm danġe Anötö, ma pô kôc goc sôm, “Aö neġ ñandô dau dec, naġ wakêġ tu mac-ġga. Aneġ ġêġ dindéc tu bu gauc nem aö-ġga.” ²⁵ Ñac seġ ġêġ daneġ-ġga su, ma ñalêġ tigeġ iġ kôc laclhu wain-ġga danġ ma sôm, “Iġ dindéc aneġ dac, naġ aö wakêc siġ tu wamatiġ pwac wakuc-ġga. Têm hoġ naġ mac bu anôm wain mwasinġ dindéc-ġga tiyham, naġ akôm tu bu gauc nem aö-ġga.” ²⁶ Gauc nem Pômdau ndê yom dinaġ ñapep, bu têm bocke naġ mac bu aneġ bolom ti anôm wain Mwasinġ Dabuġ-ġga tiyham e iġ mbu meġ, naġ gitôm mac ahoc iġ ndê mbac ndu ñawaê asê.

Daneġ Mwasinġ Dabuġ ñambwa dom

²⁷ Bocdinaġ dec asa naġ bu neġ bolom dau me nôm yêc Pômdau ndê laclhu, magoc gauc gêm ñahu ti toc sa ñapep dom, naġ kôm giso pi Pômdau ndê ñandô ti dac. ²⁸ Lau tigeġ-tigeġ hoġ sêtôc gwaniġ dau si lêġ muġ su, goc sêneġ bolom ti sênôm yêc laclhu. ²⁹ Ñahu bu asa naġ bu neġ ti nôm magoc iġ ndê gauc sa ñapep pi Pômdau ndê ñandô dom,* naġ oc tap Anötö ndê matôc sa tu iġ ndê lêġ neġ Mwasinġ Dabuġ-ġga. ³⁰ Tu dinaġ-ġga dec mac nem lau daêsam licwalô mbasi ma ġêmbac kôm ñac, ma ñatô sêmbac ndu su. ³¹ Yac bu taġsahê dauġ ñapep, dec oc datap Pômdau ndê matôc kainġ dinaġ sa dom.

* **11:29:** Lau ñatô gauc gêm bu Pol ndê yom pi ‘Pômdau ndê ñandô’ hêġanôġ ġôlôwac dabuġ (tôm iġ to yêc 1 Kor 10:17), dec Pol to bu kêġ puc lau naġ seġ Mwasinġ Dabuġ magoc sêtoc si asidôwai sa ñapep dom (11:17-22). Ma lau ñatô gauc gêm bu yom dau hêġanôġ Yisu dau ndê ñandô (1 Kor 10:16), dec Pol to bu kêġ puc lau naġ sêlic sac gitôm ġêġ ñambwa ma seġ Mwasinġ Dabuġ, bu lau dau sêġyalê dom bu ġêġ dau piġ ñac dôġ sem damiġ Yisu ndê ñandô.

³² Magoc Pômdau kêñ ñawapac têtñ yac ti kêmatôc yac tu bu danem daun kwi e dandinan dawhin lau sac nom-ña dom.

³³ Bocdinan anen asidôwai, anğô ñapep. Têtñ ndoc mac akac daôm sa bu anen Mwasin Dabuñ, nan ayob bu akôm ñalên nan toc asidôwai hon sa ñapep.

³⁴ Ñamalac dan bu gên yô in basô, nan neñ gên yêc ndê andu muñ. Ma bocdinan têtñ ndoc mac akac sa, nan oc tôm dom bu atap Pômdau ndê matôc sa tu akôm gên bambalin-ña. Gauc nem yom dinan, ma têtñ ndoc aô watên mac waloc, nan oc wawhê gên ñatô sa têtñ mac tiyham.

12

Ñalau Dabuñ ndê Mwasin Ñalôm-ña

¹ O asidôwai, yêc mac nem bapia, mac ato yom ñatô pi Ñalau Dabuñ ndê mwasin, ma kwahic dec aô bu wato yom bu wawhê mac nem gauc sa ñapep.

² Mac anyalê ñalên nan Sadañ gêm gôlin mac nem gauc têtñ têtñ mac akên whin su dom, ma wê mac asa lêtñ anem akin anötöi gwam awha mba-ña.

³ Tu dinan-ña dec mac oc atôm bu anyalê yom nan aô bu wasôm têtñ mac bocdec bu. Anötö ndê Ñalau bu nem gôlin ñamalac dan ndê whasuñ, dec in oc tôm dom bu sôm bu, “Aô wapucbo Yisu.” Ma ñamalac nan Ñalau Dabuñ gêm gôlin in dom, nan oc tôm dom bu hoc yom asê ma sôm bu, “Yisu in Pômdau.”

⁴ Yac datap mwasin tidau-tidau sa, magoc men akên Ñalau tigen. ⁵ Ma yac tam akin Pômdau ñalên tidau-tidau, magoc tam akin Pômdau tigen.

⁶ Ma yac dakôm gwelen tidau-tidau tu danem akin

Anötö-nga, magoc Anötö tigen kôm gwelen yêc yac hon neñ ñalôm, ma kêñ ñaclai têt yac bu dakôm gêt dau. ⁷ Ma gêt hon nan lau tigen-tigen sêkôm ña Ñalau ndê ñaclai, nan Anötö kêñ tu bu êmwasiñ yac lau hon nan dambo gôlôwac dabuñ ñalôm, ma puc yac hon dôn.

⁸ Ñalau Dabuñ kêñ yom ti gauc têt ñamalac dan bu hoc asê têt gôlôwac dabuñ. Ma Ñalau tigen dinañ kêñ gauc têt ñamalac dan tiyham, bu êñyalê gêt nan ñahu sip ñalôm gi, ma sôm asê têt lau. ⁹ Ñamalac dan oc tap mwasiñ kêñ whiñ ñaŋga-nga sa, ma dan tiyham oc tap mwasiñ kôm lau ti gêmbac ñayham sa-nga yêc Ñalau tigen dinañ. ¹⁰ Ñamalac dan oc kôc ñaclai bu kôm gêt dalô, ma dan oc kôc mwasiñ tu hoc yom asê tôm lau propet-nga. Dan tiyham oc kôc mwasiñ bu êñyalê bu lau nan sêhoc yom asê, nan Ñalau Dabuñ gêm gôlin ñac, me ñalau dan dau-nga dan gêm gôlin ñac. Ma dan oc kôc mwasiñ bu sôm yom awha wakuc-nga nan in kêyalê muñ su dom. Ma ñamalac dan tiyham oc tap mwasiñ sa bu êñyalê yom awha wakuc-nga kain dinañ ma nem kwi. ¹¹ Gwelen tidau-tidau hon dinañ meñ akêt Ñalau tigen dinañ, nan gic sam in ndê mwasiñ ti ñaclai têt lau tigen-tigen tôm in dau gêlic ñayham.

Lau sêkêt whiñ-nga sêti gôlôwac dabuñ tigen

¹² Alic su nan. Ñamalac dan ndê ñandô tigen, magoc in amba ti gahi ma tandô ma ñagêt daêsam. Magoc gêt hon dinañ sêyêc têt têt dom, sêyêc ñandô tigen dinañ. Ma ñalêt tigen, yac lau nan dambo Kilisi ndê gôlôwac dabuñ ñalôm, nan dati ñandô tigen. ¹³ Bu Anötö kêku yac ña Ñalau Dabuñ ma piñ yac dôn dati gôlôwac dabuñ tigen. Yac neñ

lau ñatô lau Israel-ña, ma ñatô ñac lau gameñ apa-ña. Ñatô sem akiñ ñadaui nom-ña, ma ñatô sem akiñ dom. Magoc yac hoñ dakôc Ñalau tigen sip yac neñ ñalôm têtêñ.

¹⁴ Ma ñamalac dañ ndê ñandô ñagêñ hoñ kain tigen dom. Gêñ tidau-tidau sêyêc ñandô tigen dinan. ¹⁵ In ñdê gahi bu sôm bu, “Aö amba dom, bocdinañ gati ñandô ñagêñ dañ dom,” dec yom dau oc kac gahi dau su yêc ñandô dinañ dom. ¹⁶ Me in ñdê dañgasuñ bu sôm bu, “Aö tandô dom, bocdinañ gati ñandô ñagêñ dañ dom,” dec yom dau oc kac dañgasuñ su yêc in ñdê ñandô dom. ¹⁷ Ma gêñ hoñ nañ sêyêc yac neñ ñandô bu tanôñ hoñ, dec oc dañgô yom ñalêñ bocke? Ma gêñ hoñ nañ sêyêc yac neñ ñandô bu dañasun hoñ, dec oc dañgu gêñ ñamalu ñalêñ nde? ¹⁸ Magoc yac neñ ñandô in bocdinañ dom. Anötö dau kêmasañ yac neñ ñandô ñagêñ tidau-tidau hoñ tôm in dau gêlic ñayham. ¹⁹ Ma yac neñ ñandô ñagêñ hoñ bu kain tigen, dec yac oc dambo ñalêñ bocke? Oc tôm dom bu dambo. ²⁰ Magoc yac ñagêñ daêsam sêyêc ñandô tigen dinan ñalôm, dec dambo ñayham.

²¹ Oc tôm dom bu tandô sôm têtê amba, “Am bu mbo dom, aö wambo ñayham eñ.” Ma tôm dom bu ñagôlôn sôm têtê gahi, “Am bu mbo dom, oc wambo ñayham eñ.” ²² Mba andô! Yac ñagêñ ñatô dalic bu gêñ licwalô mba, tigen gêñ dau bu yêc dom, dec oc dambo ñayham dom. ²³ Ma ñandô ñagêñ ñatô nañ dalic bu gêñ waêmbe, nañ datoc sa têtê ndoc dakôm ahuc ña po. Ma ñagêñ nañ dalic bu gêñ mayañ-ña, nañ dakôm ahuc ti dayob ñapep. ²⁴ Magoc ñagêñ ñatô nañ dalic bu gêñ ñayham tu lau sêlic-

nga, nan sêpônda gôlôn dom, ma dakôm ahuc dom. Anötö dau kêmasan yac ñagên hon dinan, ma toc gên ñambwa-ñambwa sa kêlêc. ²⁵ In kêmasan ñamalac ñalên dinan tu bu ñagên hon sênem ñandô tigen dinan sa, ma sêwhê dau kôc-kôc dom. ²⁶ Yac ñagên dan bu êñsahê ñandê, dec ñagên hon oc sêñsahê ñandê sêwhin. Ma ñagên dan bu tap waê sa, dec ñagên hon oc atac ñayham sêwhin.

²⁷ Anğô su nan! Mac lau tigen-tigen hon ati Kilisi ndê ñandô tigen, nan gôlôwac dabun. ²⁸ Ma Anötö kêyalin lau sa yêc gôlôwac dabun ñalôm bocdec bu. Lau ñamata-nga ñac lau aposel, lau tilu-nga lau propet, ma lau titô-nga in kên ñac bu sêndôhôn gôlôwac dabun. Ma in kêmwasiñ lau ñatô bu sêkôm gên dalô, ñatô sêkôm lau gêmbac ñayham sa, ñatô bu sênem lau sa, ma ñatô bu sênem gôlin gôlôwac dabun. Ma ñatô sêtap mwasiñ sêsôm yom awha wakuc-nga sa. ²⁹ Mac gauc gêm bocke? In kêmwasiñ lau hon tu bu sêti aposel, a? Ñac hon sêti propet, a? Ñac hon kêdôhônwaga, a? Hon sêkôm gên dalô, a? ³⁰ Ñac hon sêtap mwasiñ sêkôm gêmbac ñayham sa-nga, a? Ñac hon sêkôc mwasiñ sêsôm yom awha wakuc-nga me sênem yom awha wakuc kwi-nga, a? Mba andô! ³¹ Bocdinan dec aô wasôm têt mac, bu tamkwê mwasiñ ñandô nan oc nem lau hon sa êñlêc. Ma lêt nan kwahic dec aô bu watôc têt mac nan hêc gêlêc lêt hon su.

13

Mêtê ñandô atac whin-nga

¹ Aô bu watôm bu wasôm ñamalac si yom ma anjela si yom, magoc mêtê atac whin-nga m ba yêc

aö, nanj aö gatôm genjelenj me onj nanj tanj nambwa. ² Ma aö bu wahoc yom asê gitôm propet, ma bu wanjalê gêñ honj nanj nahu sip nalôm gi, ma watap gauc atu sa pi gêñ honj, ma bu wakêñ whiñ nanja tôm bu wasôm têñ lôc danj bu puc dau sa ma lom gamenj wakuc ndi, tigenj mêtê atac whiñ-nga mba yêc aö, dec aö gatôm gêñ nambwa. ³ Ma aö bu wakêñ anenj gêñ honj tu wanem lau nalôm sawa sa-nga, me wakêñ daunj sambuc tu gwelenj njawaê njayham-nga e tôm njacyo sêkêñ ya nenj aö su, magoc mêtê atac whiñ-nga bu mba yêc aö, dec oc tôm dom bu wapo daunj sa tu gêñ honj dinanj njadanj-nga.

⁴ Mêtê atac whiñ-nga njandô nahu bocdec. Namalac nanj mêtê atac whiñ-nga kêsâlê inj ahuc, nanj kôc ndê nalôm dôñ, ma kêmwasinj lau. Inj gêm lêmunj lau njatô dom, ma sôm yom toc dau sa-nga me po dau sa nambwa dom. ⁵ Inj kôm gêñ mayanj-nga dom, gauc gêm gêñ tu êmwasiñ dau-nga kêlêc dom, ma atac njandê njagahô dom. Ma inj hê yom dôñ pi sac nanj lau sêkôm têñ inj, nanj dom. ⁶ Mêtê nanj so lêñ gitêñ, nanj njadanj oc kôm inj atac njayham dom, magoc inj oc atac njayham tu lau honj nanj sênkuc yom njandô-nga. ⁷ Inj oc hôc kisa ti atac pa su. Inj oc hu inj ndê kêñ whiñ ti gêñ bocke nanj inj takwê, nanj siñ dom, ma njawapac danj oc ku inj dulu dom.

⁸ Mêtê atac whiñ-nga oc yêc njapanj. Magoc mêtê dahoc yom asê gitôm propet-nga oc pacndê. Ma mêtê dasôm yom awaha wakuc-nga ma gauc pi gêñ nanj nahu sip nalôm gi, nanj oc sêniñga. ⁹ Nahu bu têñ têm kwahic dec-nga yac tanjalê gêñ honj timala dom, ma yom nanj lau propet sêhoc asê, nanj tôc

gêŋ hoŋ asê timala dom. ¹⁰ Magoc têtŋ ndoc Yisu mbu meŋ, naŋ inŋ oc ndic dabiŋ gêŋ hoŋ, ma mêtê hoŋ naŋ kwahic dec dakôm timala dom, naŋ oc pacndê. ¹¹ Têtŋ têtŋ naŋ aö gambo balê, naŋ gasôm yom gitôm balê, ma kayalê gêŋ gitôm balê, ma gakôc gauc gitôm balê. Magoc têtŋ ndoc aö gati ŋgac su, naŋ gahu balêkoc si mêtê siŋ. ¹² Kwahic dec yac taŋyalê gêŋ hoŋ yêc awê dom, gitôm datôc gwaniŋ sip busunôm* ŋadauŋ-dauŋ daŋ. Magoc têtŋ têtŋ ŋambu-ŋga yac oc dalic gêŋ hoŋ yêc awê eŋ. Kwahic dec aö kayalê gêŋ timala dom, magoc tiŋambu aö oc waŋyalê gêŋ hoŋ timala, tôm Anötö kêyalê aö e pi sa timala eŋ têtŋ kwahic dec. ¹³ Mêtê atu tö kwahic dec sêyêc, mêtê dakêŋ whiŋ-ŋga, mêtê dakêŋ batan-ŋga, ma mêtê atac whiŋ-ŋga. Magoc mêtê atac whiŋ-ŋga tiŋamata mêtê hoŋ.

14

Taŋkwê mwasinŋ naŋ tôm bu puc gôlôwac dabuŋ dôŋ

¹ Bocdinaŋ asap mêtê atac whiŋ-ŋga dôŋ, ma tamkwê Ŋalau Dabuŋ ndê mwasinŋ tidau-tidau. Ma tamkwê mwasinŋ bu ahoc yom asê nditôm lau propet hôc gêlêc mwasinŋ ŋatô su. ² Bu Ŋalau ndê mwasinŋ dasôm yom awha wakuc-ŋga inŋ gêŋ ŋamata-ŋga dom. Ŋamalac naŋ sôm yom awha wakuc-ŋga, naŋ ndê yom yêc inŋ ma Anötö ŋasawa, ma lau daŋ oc s êŋyalê dom. Inŋ sôm yom naŋ ŋahu yêc siŋ dau, tôm Ŋalau Dabuŋ kac inŋ. ³ Magoc ŋamalac naŋ hoc yom asê gitôm propet, naŋ ndê

* **13:12:** Busunôm - lau ŋatô sêsam bu glas tasalagatu, ma yêc Yom Inglis sêsôm bu 'mirror.'

yom gitôm bu po gôlôwac dabuŋ sa, ma êngilî ñac bu sêlhac ñannga ma nem malô ñac si ñalôm. ⁴ Ñamalac naŋ sôm yom awha wakuc-ŋga, naŋ ndê yom dau gêm iŋ tawasê sa, magoc ñamalac naŋ hoc yom asê gitôm propet, naŋ ndê yom oc tôm bu po gôlôwac dabuŋ hoŋ sa. ⁵ Aö tac whiŋ bu mac hoŋ asôm yom awha wakuc-ŋga, tigenj aö tac whiŋ kêlêc bu mac ahoc yom asê atôm propet. Bu ñamalac naŋ hoc yom asê gitôm propet, naŋ ndê mwasiŋ hôc gêlêc iŋ naŋ sôm yom awha wakuc, naŋ ndê su. Magoc ñamalac daŋ bu mbo mac nem gôlôwac dabuŋ ñalôm, naŋ kôc mwasiŋ bu nem yom awha wakuc-ŋga kwi têtj mac, dec yom dau oc tôm bu nem mac sa, tôm yom naŋ ñamalac hoc asê gitôm propet.

Mwasiŋ dasôm yom awha wakuc-ŋga ñahu

⁶ O asidôwai, aŋgô su naŋ. Aö bu watêtj mac waloc, ma wasôm yom têtj mac ña awha wakuc daŋ, dec oc wanem mac sa ñalêtj bocke? Ti genj aö bu waloc ma Ñalau Dabuŋ kêtj yom têtj aö, tu bu wahoc asê têtj mac, me tu wawhê nem gauc sa me wandôhôŋ mac-ŋga me wahoc asê gitôm propet, dec aneŋ yom dau oc nem mac sa. ⁷ Akôc gauc pi gêtj naŋ dakôc tu danem wê sip-ŋga, gitôm gasuc me gita. Ñamalac daŋ bu yu me ndic ñapep dom, dec asa oc tôm bu êŋyalê wê dau ñawa? ⁸ Ma ñgac ndic dahuc-ŋga bu ndic ñapep dom, dec asa oc êmasaŋ dau tu ndic siŋ-ŋga? ⁹ Ma mac lau naŋ asôm yom awha wakuc-ŋga yêc gôlôwac dabuŋ ñalôm, naŋ bocdinaŋ. Bu yom kaiŋ dinaŋ ñahu yêc awê dom, ma lau oc sêŋyalê ñalêtj bocke? Mac oc asôm yom dau tôm gêtj ñakêcsia ñambwa-ñambwa.

¹⁰ Lau nom-nga si awha têtêtê daêsam yêc, ma lau nañ sêsôm dau si awha, nañ sênjalê ñahu. ¹¹ Ngac dañ bu sôm dau ndê awha ma aö bu wanjalê ñahu dom, dec aö walic inñ gitôm ngac apa, ma inñ oc lic aö bu ngac apa bocdinañ. ¹² Ma yêc mac-nga bocdinañ. Mac tamkwê Nalau Dabuñ ndê mwasinñ, bocdinañ dec tamkwê mwasinñ nañ tôm bu po gôlôwac dabuñ sa, nañ hóc gêlêc mwasinñ ñatô, tu bu akôm gôlôwac dabuñ êñsôwec tiatu.

¹³ Bocdinañ dec ñamalac nañ sôm yom awha wakuc-nga, nañ teñ mbec bu Anötö kên mwasinñ nem yom dau kwi-nga têtê inñ whinñ mañ. ¹⁴ Bu têtê ndoc aö gateñ mbec ña yom awha wakuc-nga, nañ aö daunñ neñ gatunñ teñ mbec, magoc aneñ gauc kêkuc mbec dau dom. ¹⁵ Bocdinañ aö oc wakôm sake? Aö waterñ mbec ña awha wakuc nañ aneñ gatunñ kêyalê, ma waterñ mbec ña aö daunñ neñ awhañ nañ kayalê ñahu, nañ whinñ. Aö wanem wê awha wakuc nañ aneñ gatunñ kêyalê, ma wanem wê ña daunñ neñ awhañ nañ kayalê ñahu, nañ whinñ. ¹⁶ Am bu êmpinñ Anötö ña yom awha w akuc-nga, tôm nem gatôm kêyalê, ma ñamalac dañ bu mbo gôlôwac dabuñ ñalôm nañ kêyalê awha dau dom, dec inñ oc tôm dom bu sôm, “Yomandô,” têtê ndoc am gic bata nem yom. Ñahu bu inñ gêm gauc yom nañ am sôm. ¹⁷ Am daôm gêm d anñge Anötö ñapep, magoc am nem yom gêm ñamalac dinañ sa dom.

¹⁸ Aö gam danñge Anötö bu inñ kên mwasinñ wasôm yom awha wakuc-nga têtê aö hóc gêlêc mac hoñ su. ¹⁹ Magoc têtê têm nañ aö gambo gôlôwac dabuñ ñalôm, nañ aö tac whinñ bu wasôm yom nañ lau hoñ sênjalê, tu bu wandôhônñ ñac-nga. Aö bu

wasôm yom ñalhô amanđan ñañ ñahu yêc awê, ñañ hóc gêlêc bu wasôm yom awha wakuc-nga ñalhô 10,000, ñañ lau hoñ sêñyalê ñahu dom.

²⁰ O asidôwai hac. Akôc gauc ñapep, atôm lau atu-tu. Akôc gauc atôm balêkoc sauñ dom. Ambo atôm balêkoc dedec tu gêñ tigen-nga, ñañ tu ambo ahê lêñ sac-nga. ²¹ Gauc nem yom ñañ Pômdau sôm, ñañ sêto yêc bocdec bu:

Aö wañkiñ lau apa sênem aö awhañ ma wakêñ puc lau dindec ña lau apa dau awha. Magoc ñac oc sêkêñ danğa aö ñom, tôm sêkêñ danğa aneñ yom muñ su dom. *[Ais 28:11-12]*

²² Pômdau kêñ lau ñañ sêsôm yom awha apa gitôm gêñ dalô kaiñ dan, bu kêñ puc lau Israel-nga ñañ sêkêñ whiñ iñ dom. Ma mwasiñ dasôm yom awha wakuc-nga iñ kaiñ tigen. Anötö kêñ gitôm gêñ dalô tu lau ñañ sêkêñ whiñ dom-nga. Iñ kêñ tu lau sêkêñ whiñ-nga-nga dom. Magoc mwasiñ dahoc yom asê tôm propet-nga, ñañ iñ kêñ tu lau sêkêñ whiñ-nga-nga. Iñ kêñ tu lau ñañ sêkêñ whiñ dom ñañ-nga dom.* ²³ Bocdinañ, mac lau akêñ whiñ-nga bu akac ñaôm sa ma mac hoñ bu asôm yom awha wakuc-nga, ma lau ñatô ñañ sêkêñ whiñ dom me si gauc sa pi gêñ dau dom, ñañ bu sêmbo sêwhiñ mac, dec ñac oc sêsôm sake? Ñac oc sêsôm

* **14:22:** Aisaya ndê yom, ñañ Pol to yêc ñabatiñ 21, ñañ hêganôn lau apa ñañ Pômdau kêkiñ bu sêñgwiniñ lau Israel-nga ñañ sêsôc iñ ñapu ti sêkêñ whiñ iñ dom. Pol gêm dôhôn lau apa awha, ñañ lau Israel si ñacyo dinañ sêsôm, ma mwasiñ dasôm yom awha wakuc-nga. Lau Israel-nga sêkac si ñalôm kwi tu lau apa si yom-nga dom, ma Pol bu tóc asê bu ñalêñ tigen, yom awha wakuc oc nem lau ñañ sêkêñ whiñ dom, ñañ sa dom, me kac si ñalôm kwi e sêti lau sêkêñ whiñ-nga dom. Ñabatiñ 23 whê gêñ dau sa tiawê.

bu mac nem gauc kêḥsôḥ. ²⁴ Magoc mac hoḥ bu ahoc yom asê atôm propet tēḥ ndoc lau kainḥ dinanḥ sêmbô sêwhiḥ mac, dec mac nem yom oc kuḥ ḥac si ḥalôm e sêḥyalê bu sic waê bu sêtap matôc sa tu ḥac si mêtê sac-ḥga. ²⁵ Ma yom pi ḥac si mêtê sac, nanḥ ḥac gauc gêm bu sêsiḥ yêc ḥac si ḥalôm, nanḥ mac nem yom oc puc asê tiawê. Ma bocdinanḥ ḥac oc sêpôḥ haduc aḥgô andô tēḥ nom ma sêtoc Anötô sa. Ma ḥac oc sêsôm asê bu, “Anötô mbo whiḥ mac, yomandô!”

Pol whê ḥagôliḥ om-ḥga sa

²⁶ Bocdinanḥ asidôwai, tēḥ ndoc mac akac daôm sa tu alic om-ḥga, nanḥ lau ḥatô sêkôc wê sêmeḥ, lau ḥatô sêkôc yom bu sêndôhônḥ lau, lau ḥatô sêkôc yom nanḥ Ḥalau Dabuḥ hoc asê tēḥ ḥac, ḥatô sêsôm yom awha wakuc-ḥga, ma ḥatô sênem yom awha wakuc-ḥga dau kwi. Gêḥ hoḥ nanḥ mac bu akôm, nanḥ akôm tu apuc gôlôwac dabuḥ hoḥ dôḥ-ḥga. ²⁷ Lau bu sêsôm yom awha wakuc-ḥga, dec lu me tö sêsôm goc tôm. Daḥ sôm e pacndê, goc ḥamalac tilu-ḥga sôm ndê. Ma ḥamalac daḥ nem ḥac si yom dau kwi maḥ. ²⁸ Magoc ḥamalac nem y om dau kwi-ḥga daḥ bu mbo dom, goc ḥamalac nanḥ tac whiḥ bu sôm y om awha wakuc-ḥga nem dau dôḥ yêc gôlôwac dabuḥ ḥalôm. Tôm bu iḥ sôm iḥ ndê yom awha wakuc-ḥga tēḥ ndoc iḥ mbo tawasê, ma yom dau yêc iḥ ma Anötô ḥasawa.

²⁹ Ma lau bu sêhoc yom asê sêtôm propet yêc gôlôwac dabuḥ ḥalôm, dec lu me tö sêhoc yom asê, ma lau hoḥ sêkêḥ daḥga ḥapep ma sêḥsahê yom dau. ³⁰ Ḥamalac daḥ bu ndöc mac ḥalôm, ma Ḥalau Dabuḥ bu hoc yom daḥ asê tēḥ iḥ, dec ḥamalac

nañ sôm yom mbo, nañ hu siñ ma kêñ ñasawa têtñ ñamalac dinañ bu sôm yom dau asê. ³¹ Gitôm bu mac hoñ ahoc yom asê atôm propet aô daôm aô daôm, bu andôhôn ti apuc gôlôwac dabuñ hoñ dôñ. ³² Lau nañ sêtap mwasin sa bu sêhoc yom asê sêtôm propet, nañ sêtôm bu sênem gôlin dau si lêtñ sêhoc yom dau asê-nga. ³³ Bu Anötö tec bu in ndê lau sêkôm gêtñ bambalin. In Anötö yom malô-nga.

Anötö ndê gôlôwac dabuñ hoñ sêtñkuc lêtñ tigen bocdec bu. ³⁴ Têtñ ndoc mac akac sa tu alic om-nga, nañ lauwhê sêsôm yom dom sic ñawaê. Nac sêsôc laungac ñapu tôm yomsu sôm, ma sênem dau dôñ. ³⁵ Awhê dañ bu ngô yom dañ nañ in kêyalê ñahu dom, nañ nem dau dôñ e om pacndê, ma ndac nakweñ têtñ ndoc inlu sêmbo si andu. In bu sôm yom yêc gôlôwac dabuñ ñalôm, nañ gêtñ mayañ-nga.

³⁶ Mac lau Korin-nga bu atec aneñ yom dindec, goc wandac mac bocdec bu. Anötö kêñ ndê yom têtñ mac tamwasêm, me kêñ têtñ mac muñ bu andic dulu têtñ lau ñatô, a? ³⁷ Asa nañ gauc gêm bu in propet dañ, me tap Nalau Dabuñ ndê mwasin sa kêlêc, nañ ênyalê bu yom nañ gato têtñ mac, nañ Pômdau dau ndê yatu. ³⁸ Ñamalac dañ bu kôc aneñ yom sa dom, nañ Pômdau oc kôc in sa dom. ³⁹ Bocdinañ aneñ asidôwai, tamkwê mwasin bu ahoc yom asê atôm lau propet, ma alhac lau nañ sêsôm yom awha wakuc-nga, nañ ahuc dom. ⁴⁰ Magoc têtñ ndoc mac bu alic om, nañ akôm gêtñ hoñ ñapep ma añkuc lêtñ solop.

15

Pol puc yom nañ in hoc asê pi Yisu, nañ dôñ

¹ O asidôwai, aö bu wawhê mac nem gauc sa tiyham pi ñawaê ñayham nañ gahoc asê têtj mac muñ su. Mac akôc ñawaê dau sa, ma ti mac nem akêtj whiñ ñahu. ² Ñawaê ñayham nañ gahoc asê têtj mac, nañ tôc lêtj Anötö nem mac si-nga asê, ma bocdinañ dec asap dôñ ñapañ. Mac bu asap dôñ dom, dec mac nem akêtj whiñ oc tisac ma ñandô mbasi.

³ Bu yom nañ gac dulu têtj mac, nañ kêkuc yom nañ aö dauñ ganğô muñ su. Ma yom nañ atu ma tiñamata aneñ yom hoñ, nañ bocdec bu. Kilisi mbac ndu tu yac neñ sac-nga, tôm yom nañ sêto yêc, nañ sôm. ⁴ Lau sêñsuhuj in, ma têtj bêc titö-nga Anötö uñ in sa, tôm sêto yêc nañ. ⁵ Goc in hoc dau asê têtj Pita, ma têtj lau ñatô nañ sêmbo ñngacsêñomi 12 si toñ. ⁶ Ma tiñambu in hoc dau asê têtj asidôwai toñ atu nañ sêmbo sêwhiñ dau. Ñac lau daêsam, sêhóc gêlêc 500 su. Kwahic dec ñac si lau ñatô sêmbac ndu su, magoc daêsam gacgeñ sêmbo tali. ⁷ Tiñambu in hoc dau asê têtj Jems ma têtj lau aposel hoñ. ⁸ Ma tiñambu andô in hoc dau asê têtj aö dauñ, nañ gati aposel gitôm balêkoc nañ dinda kôc so ndê têm. ⁹ Bu aö galic dauñ tôm lau aposel si ñgac ñambu-nga solop. Sêsam aö bu aposel, magoc aö ñgac ñayham dom bu sêhê ñaê aposel pi aö. Ñahu bu muñ-nga lê aö gakêtj kisa Anötö ndê lau sêkêtj whiñ-nga. ¹⁰ Magoc tu Anötö kêmwasiñ aö-nga, dec aö gati aposel, ma in ndê mwasiñ dau meñ ñambwa dom. Mba! Bu aö gakôm gwelenj gahoc gêlêc Kilisi ndê aposel hoñ su. Magoc aö dauñ gakôm dom. Anötö ndê mwasiñ puc aö dôñ, dec kêtj ñaclai têtj aö bu wakôm gwelenj. ¹¹ Bocdinañ anjyalê ñapep

bu yom naŋ aö gahoc asê pi Kilisi, ma aposel hoŋ sêhoc asê, iŋ yom tigeŋ. Ma yom dau ti mac nem akêŋ whiŋ ŋahu.

Lau batê oc sêtisa

¹² Yac am mêtê ma ahoc asê bu Anötö uŋ Kilisi sa akêŋ lau batê-ŋga. Ma bocdinaŋ bocke dec mac nem lau ŋatô sêsôm bu lau batê oc sêtisa dom? ¹³ Anŋô! Iŋ bu yom ŋandô bu lau batê sêtôm dom bu sêtisa, dec tôm dom bu Kilisi dau tisa ma mbo tali tiyham bocdinaŋ. ¹⁴ Ma Kilisi bu tisa su dom, dec mêtê naŋ yac am, naŋ oc ŋahu mbasi, ma mac nem akêŋ whiŋ ŋahu mbasi bocdinaŋ. ¹⁵ Ma gêŋ daŋ tiyham. Yac lau aposel am mêtê ma asôm bu Anötö uŋ Kilisi sa akêŋ lau batê-ŋga. Magoc mac asôm bu lau batê oc sêtisa dom. Mac nem yom bu yom ŋandô, dec mêtê naŋ yac ahoc asê pi Anötö, naŋ yom tasaŋ. ¹⁶ Bu lau batê bu sêtisa dom, dec Kilisi dau tisa su dom. ¹⁷ Ma iŋ bu yom ŋandô bu Anötö uŋ Kilisi sa su dom, dec mac nem akêŋ whiŋ oc ŋandô mbasi, ma mac nem sac gacgeŋ yêc mac-ŋga. ¹⁸ Ma Anötö bu uŋ Kilisi sa su dom, dec lau naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu ma sêmbac ndu su, naŋ gacgeŋ siŋga su. ¹⁹ Tu Kilisi-ŋga dec yac dakêŋ batanaŋ bu Anötö oc uŋ yac hoŋ sa têŋ têm ŋambu-ŋga. Yom dau bu yom ŋandô dom, dec gêŋ naŋ dakêŋ batanaŋ, naŋ gêŋ têm kwahic dec-ŋga ŋambwa ma ŋandô mbasi têŋ têm ŋambu-ŋga. Ma lau hoŋ oc sêpu yac ma sêlic yac tôm lau gauc mbasi-ŋga.

²⁰ Magoc Anötö uŋ Kilisi sa akêŋ lau batê-ŋga yomandô. Iŋ gitôm lau hoŋ naŋ sêmbac ndu su, naŋ si ŋgac mbêc. ²¹ Ŋamalac tigeŋ ti dambac ndu ŋahu. Ma ŋamalac tigeŋ ti datisa akêŋ lau batê-ŋga ŋahu.

²² Yomandô! Tu Adam-nga dec yac honj dawêkainj senj dambac ndu-nga. Magoc tu Kilisi-nga dec lau nanj sêkênj whinj inj, nanj sêwêkainj senj sêmbo tali-nga. ²³ Tigenj lau nanj sêmbac ndu, nanj oc sêtisa tôm nandoc. Kilisi tisa muj, gitôm gêj nandô mbêc. Ma têtj ndoc inj mbu mej, nanj lau nanj sêti inj ndê, nanj oc sêtisa. ²⁴ Têtj dinanj inj oc ndic bata têtj kwahic dec-nga, ma inj oc senj nyclai ti nğôlinj honj su, ma kêj gêj honj sip Damanj Anötö amba bu nem gôlinj. ²⁵ Bu Kilisi gic waê bu nem gôlinj e inj kêj inj ndê njacyo honj sêsôc inj gahi njapu. ²⁶ Ma njacyo njambu-nga nanj inj oc senj su, nanj nyclai dambac ndu-nga. ²⁷ Sêto yom yêc bocdec bu:

Inj kêj gêj honj sêsôc inj gahi njapu. [BW 8:6]

Yom dinanj pi ‘gêj honj,’ nanj hêganônj Anötö dom, bu Anötö dau kêj nyclai têtj Kilisi pi gêj honj. ²⁸ Tigenj têtj ndoc Anötö ndê Atu dau kêj gêj honj sêsôc inj ndê gôlinj njapu su, nanj goc inj dau oc sôc Anötö njapu. Ma bocdinanj Anötö tigenj oc ti njadau ma nem gôlinj gêj honj.

²⁹ Anötö oc uñ lau batê sa têtj têtj njambu-nga, yomandô. Bu bocdinanj dom, dec tu sake-nga lau njatô sêlinj sanju tu lau nanj sêmbac ndu su-nga? ³⁰ Ma gauc nem yac lau aposel. Tu sake-nga yac ahôc njawapac ti kisa njapanj tu gwelenj njawaê njayham-nga? ³¹ O asidôwai. Aö gapo mac nem

* **15:29:** Mêtê dau njahu yêc awê dom, magoc Pol ndê yom têtj asê bu lau Korin njatô sêlinj sanju tu njac si lau nanj sêmbac ndu-nga. Mboe lau batê dinanj sêkênj whinj Yisu su, magoc sêlinj busanju su dom têtj ndoc sêmbo tali, ma tu dinanj-nga dec lau njatô sêlinj sanju tu njac-nga. Pol sôm bu mêtê dinanj inj solop me so dom, magoc inj sôm yom pi mêtê dau tu bu puc inj ndê yom pi lau batê sêtisa-nga nanj dôj.

waêm sa tu mac nem akêñ whiñ yac neñ Pômdau Yisu Kilisi-nga. Mac anyalê bu yom dau iñ yom ñandô, dec anyalê bu yom dec iñ yom ñandô bocdinañ. Lau sêkôm bu sêndic aö ndu tôm bêc hoñ. ³² Yêc malac Epesas lau sêkêñ kisa aö gitôm bôclai sac, magoc aö gac siñ têtñ ñac ti ñaŋga. Magoc lau batê bu sêtisa dom, tôm mac nem lau ñatô sêsôm, dec aö neñ gwelenñ ñawaê ñayham-nga iñ ñamalac ñambwa si gêtñ, ma oc nem aö sa dañ dom. Bu bocdinañ dec dakôm tôm yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Gauc nem gêtñ danenñ ti danôm-nga eñ, bu ñasawa apê eñ yac oc dambac ndu ma dandinñ. [*Ais 22:13*]

³³ Ayob daôm bu lau sêñsau mac dom. Gauc nem yom nañ sêsôm bocdec bu, “Mac bu ambo awhiñ lau nañ sêkôm mêtê sac, dec mêtê sac dau oc kôm mac nem mêtê ñayham tisac whiñ.” ³⁴ Aö wasôm têtñ mac bu mayam daôm, bu mac nem lau ñatô sêsa si lêtñ gitôm sem gauc Anötö ma sêsap mêtê sac dôñ ñapañ. Bocdinañ akôc gauc ñapep ma ahu mêtê sac siñ gacgeñ.

Lau oc sêtisa ti ñamlic kaiñ bocke?

³⁵ Mboe mac nem lau ñatô oc sêndac, “Anötö oc uñ lau batê sa ñalêtñ bocke?” me “Lau batê oc sêtisa ti ñamlic kaiñ bocke?” ³⁶ Yom dau iñ yom gauc mbasi-nga. Anğô! Gêtñ nañ mac asô sip nom, nañ bu tibalê dom, dec oc po pi meñ dom. ³⁷ Mac bu asô gêtñ ñamatu gitôm yañgom me gêtñ ñawhê ñatô, dec mac asô gêtñ dau ñagatôm nañ oc po pi meñ tiñambu, nañ dom, magoc asô ñamatu ñambwa sip nom. ³⁸ Ma Anötö dau kêtñ gêtñ ñagatôm têtñ gêtñ

ɲawhê tòm inɲ dau kêmasaɲ su. Inɲ kêɲ ɲagatôm tidau-tidau têɲ gêɲ ɲawhê tigenɲ-tigenɲ. ³⁹ Ma ɲagatôm ti ɲamlic naɲ inɲ kêɲ têɲ gêɲ hoɲ, naɲ sêtôm dau dom. Inɲ kêɲ ɲamalac si ɲamlic kainaɲ daɲ, ma bôc si kainaɲ daɲ, ma mbac ti i bocdinaɲ. ⁴⁰ Gêɲ undambê-ɲga sêmbo ti ɲac si ɲawasi kainaɲ daɲ, ma gêɲ nom-ɲga sêmbo ti ɲac si ɲawasi kainaɲ daɲ bocdinaɲ. ⁴¹ Ac ti ayô ma tata hoɲ si ɲawasi têtêtêɲ. Ma tata hoɲ si ɲawasi gitôm dau dom. ⁴² Ma têɲ ndoc lau batê sêtisa, naɲ oc ɲalêɲ kainaɲ tigenɲ. Lau batê naɲ taɲsuhuɲ sip nom, naɲ si ɲamlic inɲ gêɲ têm kwahic dec-ɲga, ma tôm dom bu yêc ɲapaɲ. Magoc Anötö oc uɲ sa ma nem kwi ti gêɲ yêc ɲapaɲ-ɲga. ⁴³ Gêɲ naɲ taɲsuhuɲ inɲ gêɲ waêmbe, magoc Anötö oc uɲ sa ma kôm ti gêɲ tiwaê. Taɲsuhuɲ gêɲ ɲaclai mba, magoc Anötö oc uɲ sa ti ɲaclai. ⁴⁴ Bu yac taɲsuhuɲ ɲamlic nom-ɲga, magoc Anötö oc uɲ sa ti ɲamlic wakuc undambê-ɲga. Yac taɲyalê bu ɲamlic nom-ɲga dec yêc, ma ɲamlic undambê-ɲga yêc bocdinaɲ. ⁴⁵ Anötö kêmasaɲ ɲamalac si ɲamlic nom-ɲga, tôm yom naɲ sêto yêc bocdec bu:

Ngac ɲamata-ɲga Adam inɲ ti gêɲ tali. *[Gen 2:7]*

Ma Adam ɲambu-ɲga, naɲ Kilisi dau, naɲ tisa ti ɲamlic undambê-ɲga. Ma yac oc dambo taɲli tu inɲ-ɲga, ma datap neɲ ɲamlic wakuc undambê-ɲga sa, tôm inɲ ndê. ⁴⁶ Yac dakôc ɲamlic undambê-ɲga muɲ dom, magoc dakôc ɲamlic nom-ɲga muɲ, ma tiɲambu oc datap ɲamlic undambê-ɲga sa. ⁴⁷ ɲamalac ɲamata-ɲga meɲ akêɲ nom. Magoc ɲamalac tilu-ɲga meɲ akêɲ undambê. ⁴⁸⁻⁴⁹ Kwahic dec yac hoɲ dambo datôm ɲamalac nom-ɲga ɲamata-ɲga dinaɲ. Dinaɲi sêkôc yac bu

dambo datôm ñamalac nom-ña dinañ. Magoc lau nañ sêmbo undambê, nañ sêmbo sêtôm ñ amalac undambê-ña, ma tiñambu yac oc datiwakuc, ma dambo datôm ñamalac undambê-ña.

⁵⁰ Bocdinañ aneñ asidôwai, aõ wasôm têt mac bu yac datôm dom bu dasôc Anötö ndê gameñ undambê-ña ti neñ ñamlic têt kwahic dec-ña. Bu yac neñ dac ti ñamsôm in gêt yêc ñapañ-ña dom, ma têt dom bu wêkain gameñ dandöc tanli ñapañ-ña. ⁵¹ Aõ bu wasôm yom ñahu atu dañ têt mac añgô. Yac hoñ oc dambac ndu dom, magoc Anötö oc nem yac hoñ kwi ma kêt ñamlic wakuc têt yac. ⁵² Têt bêt ñambu-ña dahuc oc tañ, ma sep tigen lau batê oc sêtisa ti ñamlic wakuc sêndöc tali ñapañ-ña. Ma Anötö oc nem yac lau nañ dambo tanli, nañ kwi dawhiñ, ma kêt ñamlic wakuc têt yac. ⁵³⁻⁵⁴ Bu ñamlic nom-ña oc têt dom bu yêc ñapañ, ma gic waê bu ñinga. Bocdinañ têt bêt ñambu-ña Anötö oc nem ñamlic nom-ña kwi ti gêt yêc ñapañ-ña, nañ têt dom bu ñinga. Gauc nem yom nañ sêto yêc bocdec bu:

Anötö ku ñaclai dambac ndu-ña dulu su, ma pacndê sambuc. *[Ais 25:8]*

Yom dau oc ñandô sa têt bêt ñambu-ña.

⁵⁵ O ñaclai dambac ndu-ña, am oc ku yac dulu ñalêt bocke? Am nem ñamalic ndic yac ndu-ña yêc nde? *[Hos 13:14]*

⁵⁶ Ñamalic nañ wê yac dasa señ dambac ndu-ña, nañ mêtê sac. Ma yomsu kêt ñaclai têt mêtê sac. ⁵⁷ Magoc danem danje Anötö nañ ku yac neñ ñacyo dulu tu yac neñ Pômdau Yisu Kilisi-ña.

58 Bocdinaŋ, aneŋ asidôwai atac whiŋ-ŋga, alhac ŋaŋga ma ayob daôm bu gêŋ daŋ ku mac dulu dom. Akêŋ nem ŋalôm sambuc tu Pômdau ndê gwelen-ŋga. Bu mac aŋyalê su bu gêŋ bocke naŋ mac akôm tu Pômdau-ŋga, naŋ gêŋ ŋandô mbasi-ŋga dom. Oc nem ŋandô!

16

Sêkêŋ da bu sênem lau sêkêŋ whiŋ-ŋga ŋatô sa

¹ Aô wasôm yom pi awa naŋ mac bu andic sa bu anem Anötô ndê lau dabuŋ Jerusalem-ŋga sa. Akôm tôm yom naŋ aô gasôm têŋ gôlôwac dabuŋ naŋ sêmbô gameŋ Galesia-ŋga, naŋ su. ² Tôm wake ŋabêc ŋamata-ŋga sambob, mac tigen-tigen andic nem awa da-ŋga sa tôm awa naŋ mac tigen-tigen atap sa yêc wake dinaŋ ŋalôm. Andic sa gwanaŋ ma akêŋ ndöc. Ma têŋ ndoc aô wahôc asê mac yêc malac Korin, naŋ oc wakêŋ ŋawapac têŋ mac bu andic sa têŋ têm dinaŋ-ŋga dom. ³ Aŋyaliŋ lau ŋatô sa naŋ mac alic ŋayham bu sêkôc mac nem da dau, ma sêkêŋ têŋ gôlôwac dabuŋ Jerusalem-ŋga. Ma têŋ ndoc aô wahôc asê mac, naŋ wato bapia puc ŋac dôŋ-ŋga ma waŋkiŋ ŋac sêndi. ⁴ Ma aô bu walic tôm bu aô dauŋ watêŋ Jerusalem wandi, goc yac aŋsêlêŋ awhiŋ dauŋ.

Pol ti lau ŋatô oc sêndic lau Korin kêsi

⁵ Aô gauc gêm bu wandic lau gameŋ Masedonia-ŋga kêsi, ma tiŋambu watêŋ mac waloc. ⁶ Aô bu wambo wawhiŋ mac ŋasawa baliŋ, mboe aô oc wambo e ndoc uhô-ŋga pacndê. Ma bocdinaŋ oc tôm bu mac anem aô sa tu seŋ bocke naŋ wasa tiŋambu-ŋga. ⁷ Aô gakêŋ batan bu Pômdau oc kêŋ

ņasawa baliņ têtj aö tu wambo wawhiņ mac-ņga. Magoc aö bu waloc ñagahô, d ec oc tôm dom bu wambo wawhiņ mac ñasawa baliņ. ⁸ Kwahic dec aö oc gacgeņ wambo malac Epesas e Om †Pentikos-ņga pacndê. ⁹ Nahu bu Pômdau gêlêc gatam su bu wakôm gwelenj atu daņ yêc dindec e ñandô sa. Ma gêtj daņ whiņ, naņ lau daêsam sêkêtj kisa aö yêc dec.

¹⁰ Timoti bu hôt asê mac, naņ goc akôt in sa ti yom malô, tu bu in mbo whiņ mac ti atac pa su eņ. Nahu bu in kôm Pômdau ndê gwelenj tôm aö gakôm.

¹¹ Alic bu lau daņ sêtec in me sêpu in dom. Ma têtj ndoc in bu mbu têtj aö meņ, naņ aņkiņ in lhö meņ ti yom malô. Aö gakêtj batañ bu ñasawa sauj Timoti ma asidôwai ñatô oc sêmbu sêtêtj aö sêmeņ.

¹² Yom pi yac neņ asidôwa Apolos wasôm bocdec bu. Aö gatenj in tidim daêsam bu êņsêlêņ whiņ asidôwai ñatô ma têtj mac loc. Kwahic dec in sôm bu in oc loc dom, magoc têtj ndoc in tap ñasawa ñayham daņ sa, naņ in oc loc.

Yom ñambu-ņga

¹³ Anem ali, asap nem mêtê akêtj whiņ-ņga dôņ ñapaņ, ma alhac ñaņga ti nem ñalôm pêņ dôņ. ¹⁴ Ma akôm nem gêtj hoņ ti mêtê atac whiņ-ņga.

¹⁵ O asidôwai. Mac aņyalê bu Stepanas ma lau hoņ naņ sêmbu in ndê andu, naņ sêti lau ñamata-ņga tu sêkêtj whiņ Yisu-ņga yêc mac nem gameņ Akaya-ņga. Ma ñac sêkêtj si ñalôm sambuc tu sênem akiņ Anötö ndê lau dabuņ-ņga. Kwahic dec aö bu wandac mac bocdec bu. ¹⁶ Lau kainj dinaņ, ma lau asa naņ sêlhac sêwhiņ ñac ma sêkôm gwelenj ñawaê ñayham-ņga, naņ asôt ñac ñapu. ¹⁷ Têtj ndoc

Stepanas lu Fotunatas ma Akayakus sêmen akêñ Korin ma sêhóc asê aö, nañ sêkôm aö atac ñayham atu. Nahu bu ñac sêkóc mac hoñ anôm sêtêñ aö sêmen. ¹⁸ Ñac sêkôm aö neñ ñalôm tighô, tòm sêkôm mac nem ñalôm tighô têñ têm sêmbo sêwhiñ mac. Tu dinañ-ñga dec wasôm têñ mac bu atoc lau kain dinañ sa ñapep.

Pol ti lau ñatô sêkôm acsalô têñ lau Korin-ñga

¹⁹ Gôlôwac dabuñ titoñ-titoñ hoñ nañ sêmbo gameñ Esia-ñga dindec, nañ sêkêñ si acsalô ñayham têñ mac hoñ. Ma Akwila lu Prisila ti gôlôwac dabuñ nañ sêkac sa yêc inlu si andu, nañ sêkêñ acsalô ñayham ti atac whiñ têñ mac tu Pômdau-ñga. ²⁰ Ma asidôwai hoñ nañ sêmbo gameñ dindec sêkêñ acsalô têñ mac bocdinañ. Mac hoñ akam daôm, ankc Anötö ndê lau dabuñ si lêñ.

²¹ Aö Pol gato yom dindec ña daun aman tu bu wakêñ aneñ acsalô têñ mac-ñga.

²² Ñamalac dañ bu atac tec Pômdau, nañ Anötö pucbo in. O Pômdau, mbu mweñ! ²³ Pômdau Yisu ndê mwasin têñ mac. ²⁴ Aö bu wakêñ aneñ atac whiñ têñ mac lau akêñ whiñ Yisu Kilisi-ñga hoñ.

Anötö ndê Yom Lêṛsêṃ Wakuc
The New Testament in the Bukawa language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bukawa long Niugini

copyright © 2000 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bukawa

Translation by: Lutheran Bible Translators Australia

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

545e5ca3-1e95-59e4-8380-93951e023cf7